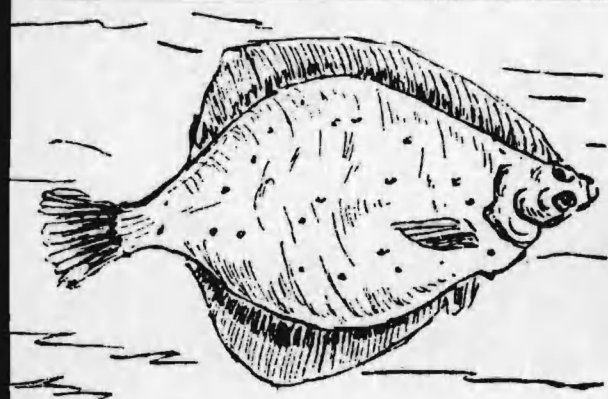

informatieblad
voor de leden van de
OOSTENDSE HEEMKRING v.z.w.
"DE PLATE"

verschijnt 6 maal per jaar

de Plate

redactie en verantwoordelijke uitgever: v.z.w. DE PLATE H. Serruyslaan, 50 - 8400 OOSTENDE

EERSTE JAAR No 4
JANUARI 1972

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

We hebben in het afgelopen jaar
DE PLATE verzorgd als een keppekind
opdat de leden zich nog meer zouden
thuisvoelen in de grote familie van de
o o s t e n d s c h e p l a t e n .

Wij wensen voor 1972 dat DE PLATE verder
moge groeien, dat nog meer activiteiten
mogen tot stand komen, ook en vooral van
de kant van de leden, die we hierbij vol-
gaarne zullen helpen.

We wensen aan al onze trouwe en nieuwe leden een gelukkig,
gezond en voorspoedig 1972

HET BESTUUR

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

N I E U W J A A R W E N S C H E N

aan de inwoners der

STAD OOSTENDE

1913

Bij weder schoon of guur
Reeds in 't vroeg morgenuur,
Komt langs elke burgerwoon
De vuilniskar vooruit;
En wen niet staat ten toon,
Voor deur of wat het zij,
De vuilnis of asschebak,
Dan belt alras de man,
Die paard en karre stuurt,
En neemt den bak of mand,
En ledigt ze op korten duur
En nu met nieuwe jaar
Wenscht u uw trouw dienaar
Nog vele heilvolle jaren.

De Man der Mestkarre

(gedrukt bij drukker De Bruyne te Oostende)

Wie herinnert zich nog die goede oude tijd toen iedereen kwam om zijn
nieuwjaar te wensen: de bel had geen ogenblik rust, ze kwamen allemaal
de lantaarnopsteker, de straatveger, de man van de mestkar, de post-
bode, " knapen " van de maatschappijen waarvan vader lid was, schoo-
iers. Na een gelukkig nieuwjaar te hebben gewenst staken ze een papier-
ke in uw hand waarop, in verzen, al het beste gewenst werd. En met een
hartelijk mersie voor de fooje trokken ze naar het volgende huis.

ZEER BELANGRIJKE UITNODIGING

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

Ieder jaar, in de loop van de maand januari, moet een
STATUTAIRE ALGEMENE VERGADERING gehouden worden.

Hierbij nodigen we alle leden uit om deze vergadering
bij te wonen welke doorgaat op:

maandag 31 januari 1972 te 20 uur

in de

konferentiezaal van het stadhuis te Oostende.

A G E N D A :

1. toespraak door de Hoofdman, hulde aan de overleden leden,
2. verslag van de statutaire vergadering van 1971,
3. jaarverslag over de werking door de sekretaris,
4. finantiëel verslag door de schatbewaarder,
5. aanduiding van twee verifikateurs voor de boekhouding,
6. herkiezing van de helft der bestuursleden.

zijn uittredend en herkiesbaar: Hoofdman De Taeye,
Onderhoofdman Vilain, Kommissarissen Corsellis en
Edebau, Sekretaris Laforce.

Leden die wensen hun kandidatuur te stellen, wor-
den verzocht dit schriftelijk te doen bij Hoofdman
E. De Taeye, H. Serruyslaan, 50, 8400 Oostende,
uiterlijk tegen 21 januari.

7. antwoorden op vragen van de leden,
8. onze toegewijde konfrater Ir. Verlonje zal ons, zoals ieder
jaar, opnieuw vergasten met de projektie van de dias die
hij in het afgelopen jaar heeft opgenomen.
9. verloting van drie boeken onder de aanwezige leden:
 - a. " OSTENDIANA " (pas verschenen)
 - b. " VREUGDE EN VERDRIET IN HET VISSERSLIED "
 - c. " 't MANNEKE UIT DE MANE " voor 1972

(de laatste twee werkjes geschonken door konfr. Klausing)

OPGELET: slechts leden mogen aan de vergadering deelnemen.
Echtgenoten en inwonende kinders mogen hen evenwel
vergezellen op de vergadering.

HET BESTUUR

O M M E G A N G E

" DE PLATE " is het blad van de Heemkundige Kring " DE PLATE " en wordt gratis gestuurd aan de leden.

Lidmaatschap, tevens leesgeld, bedraagt 100 fr. per jaar en kan gestort op worden op postrekening nr.: 38.45 van de BANK van BRUSSEL, Oostende met vermelding: voor rekening nr.: S/00/51822 van De Plate.

Overname van teksten is toegelaten mits bronvermelding.

MUSEUMNIEUWS

De verzamelingen werden in de maand december prachtig verrijkt.

Van Mw. De Bruyne ontvingen wij een aantal voorwerpen uit haar oude drukkerij: een zeer oude drukpers (250 Kgr.), compositietafels met schuifladen, letters, enz..

Mejuffrouwen Nyssens schonken aan het museum een prachtige zeemanstrekharmonika (open en toe ofte lichtervelde), een kastje met een oude geklede spaanse Madonna, een gevlochten "Gilles"mandje, een draaispiegel voor de vogelvangst.

Dhr. van der Linden, die ons in november een zeer interessante voordracht gaf over het bolspel in Vlaanderen, schonk ons een gaaibol en twee plakbrieven met aankondiging van "bollenwedstrijden."

Aan al die milde schenkers onze zeer oprechte dank.

Bertje BONTE, de simpatieke eigenaar van ons vroeger stamlokaal: het Paardenmuseum, stelt het nog altijd goed en groet langs deze weg al zijn oude vrienden van DE PLATE.

Bertje, we komen binnenkort eens opnieuw af met geheel de bende

BEELDEN UIT DE KINDERJAREN

De bakkerij Coste-noble op de Groentenmarkt, waar in de tijd de oude oostendenaars een spie appeltaart gingen kopen voor een kwartje wordt afgebroken.

Wie herinnert zich dat nog ?

En wie weet waar in de tijd het beste zeebeschuit van Oostende (en misschien van geheel de wereld...) kon gekocht worden ?

Dat was bij bakker Alfons Verdonck, in de Kaaistraat. Dat was, als ik me niet vergis, 10 centiem voor een klein en 25 centiemen voor de grote.

En de cinema van de Volksbond is nu ook verdwenen waar we voor 25 ct. de zondagnamiddag de cowboyfilms konden toejuichen en in het geniep onze eerste sigaretten rookten (Pom Pom) die we aan de overkant bij "moedertje" gingen kopen.

En nu de sluizen aan het zeestation, met de visserskreek zullen opgevuld worden gaat opnieuw een oud hoekje van onze stad verloren en kijken we nog eens naar de grondvesten van de oude vismijn, de " cirk " die blootkomen bij het graven van de nieuwe sluiskolk.

ONZE VRAGENBAK

Alle konfraters welke een steentje bijgedragen hebben om deze bak te helpen vullen zeg ik hartelijke dank. Aan de vragen die gesteld worden en de antwoorden die binnenkomen zien we dat onze VRAGENBAK een flinke bijdrage kan worden voor de oostendse folklore.

X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X X

nr. 1 : L I E K : in het begin van deze eeuw gebruikte de zeilmaker Gusten Vandewalle nog het woord : " Liek " bij het opmaken van zijn facturen. Ook: LIEKGAREN

nr. 2 : PIJPEROKERSGILDEN TE OOSTENDE - hierop kregen we nog geen antwoord. Wie helpt ons ?

nr. 3 : JENNY HONNIVERS : ook hier kregen we nog geen afdoende antwoord. Een oude visser gaf ons meer uitleg. Het gaat hier NIET over een SPEELMAN, wel over een VIOOLVIS (Rhinobatos rhinobatos L.), in het frans: Guitare de Mer. Werd deze vis door onze vissers gevangen, wat zelden voorkwam, werd hij met de staart op het achterschip gehangen, dat bracht volgens het bijgeloof " het schip in de wind " (bracht geluk bij).

nr. 4 : BERTHA'S BROEK. Volgens Konfrater R. Verbanck zong men even na 1900 te Oostende een karnavalliedje: " en wij hebben die schone Bertha in haren onderbroek zien staan."

Met wat fantasie kan men in zo'n windzak één pijp herkennen van een ouderwetse open broek (in 't Oostends: snelseiker)(toebroek nvdr). Die windzakken moeten hier in gebruik gekomen zijn bij de opkomst van de stoomboten, dus rond de tijd dat men te Oostende zong van " Bertha's broek ".

nr. 5 : SCHENTEVENTEN - mededeling van Konfrater R. Verbanck - In de oostendse vismijn betekent VENTE de openbare verkoop van vis in de mijnen van Brussel, Antwerpen en andere

steden waar vis naar toe gezonden werd op eigen risico en in commissie verkocht.

In deze vismijn is het woord nog dagelijks in gebruik om iemand te schandvlekken die onder de prijs verkoopt (schendt de vente, hier: verkoop) en dus de handel bederft.

Ook elders wordt het woord gebruikt door mensen die de juiste betekenis niet kennen. In de almanak Het Beertje 1970, vertelt iemand aan Magda Cafmeier (bldz. 30) over doortrapte steëgasten die weten van schenteventerij (Maria Aalter).

nr. 6 : K A T E I J E : Konfrater Vilain laat opmerken dat het woord waarschijnlijk verwant is met het engels woord voor barebreker: " catch the tide ".

nr. 7 : GETUTTEMATEERD. Men vraagt van waar dit woord wel zou kunnen komen (in de betekenis van "goed gekleed zijn"). Men zegt ook: opgetuttematooid en in een oostendse versie van een liedje hoorde ik het woord: Fietematoocie.

nr. 8 : DE RIS CHANTANT - Oude oostendenaars zullen dit lied nog wel kennen. Het is een versie van het lied dat in het binnenland gekend is als de snijdersbank, ook bij ons zegt men over die snijdersbank, maar in het refrein gaat het: "vivat de ris chantant" in Oostende, in het binnenland is het "vivat de snijdersbank".

Van waar komt nu die "ris chantant" te Oostende ? Er werd mij medegedeeld dat dit de benaming was van een oude café chantant in onze stad waar dit lied gezongen werd. Kan mij iemand daarover iets meer mededelen ?

nr. 9 : familie VAN OUTRYVE uit Oostende. Pater Van Outryve, Dominikaan te Antwerpen, is een oude oostendenaar uit de Ieperstraat. Hij zoekt naar gegevens over zijn grootvader: Leopold Jozef VAN OUTRYVE (bijgenaamd:

vervolg onderaan volgende bladzijde...

HERDENKINGSAVOND " A R Y S L E E K S "

We hadden wel een groter opkomst verwacht voor deze uitzonderlijke avond, toch waren er veel meer belangstellenden gekomen dan naar gewoonte.

Burgemeester Piers en zijn Dame, schepen Felix en gemeenteraadslid Degraeve hadden er aan gehouden door hun aanwezigheid hun belangstelling te tonen voor de stichter van onze Heemkundige Kring.

Aan allen die hun medewerking verleend hebben tot het welslagen van deze avond gaat onze welgemeende dank. Onderhoofdman O. Vilain had de zware opdracht aanvaard: voorwoord, presentatie en slotwoord uit te spreken en zorgde er verder voor dat alles tot in de puntjes geregeld was en uiterst vlot verliep.

De Heer Rouzeré bezorgde ons een prachtige lezing uit het werk van Sleeks, zijn interpretatie van "Stille Nacht, Heilige Nacht" was een pareltje van voordrachtskunst waarmee hij alle toehoorders ontroerd heeft.

De Heer Raf Seys vond op zijn manier het juiste woord en trof alle aanwezigen door zijn diepe ontroering.

Tenslotte moeten we onze bewondering uitdrukken over de gepaste manier waarop HET LOZE VISSERTJE met orkestbegeleiding het geheel heeft geïllustreerd. Dirigent, Konfrater Corsellis stak de gehele avond in een gepast folkloristisch kader en verdient hiervoor onze erkentelijke dank

de Hoofdman

vervolg van " o n z e V r a g e n b a k

Pol PIEKE), geboren te Oostende in 1819, overleden 1878. In 1841 huwde hij Charlotte VROOME (1816-1881). Ze hadden samen 9 kinderen: 4 zonen die alle visser werden en 5 dochters die alle met een visser huwden. Later zijn de zonen alle loods geworden te Vlissingen. Pol PIEKE hield de herberg HET MANDJE open in de Ooststraat (vroeger: Oostmolenstraat) en vaarde met zijn zonen op zijn schip de "VAN OUTRYVE", de ex-Noordster dat hij van reder Th. Hamman had gekocht. Naar het schijnt zou grootvader Van Outryve eigenaar geweest zijn van een tweede boot die door stranding is vergaan. Wie kan hier meer over mededelen ?

nr. 10 : OKKULTE VERSCHIJNSLEN: personen die meer weten over of zich bezig houden met okkultisme, paranormale verschijnselen, magie, waarzeggerij, spookhuizen, droomverklaring en dergelijke worden verzocht zich bekend

te maken op het sekretariaat van DE PLATE, H, Serruyslaan, 50, 8400 te OOSTENDE. Een kaartje volstaat reeds.

De B.R.T. is zinnens een reeks uitzendingen te wijden aan dergelijke onderwerpen en zoekt contact met personen die er meer kunnen over vertellen.

nr. 11 : OUDE BOEKEN en ILLUSTRATIES

Wie dergelijke dingen kan missen of bereid is ze uit te lenen, kan altijd terecht bij: Jef KLAUSING, Koninginellaan, 34, 8400 OOSTENDE - tel.: 059/800.79.

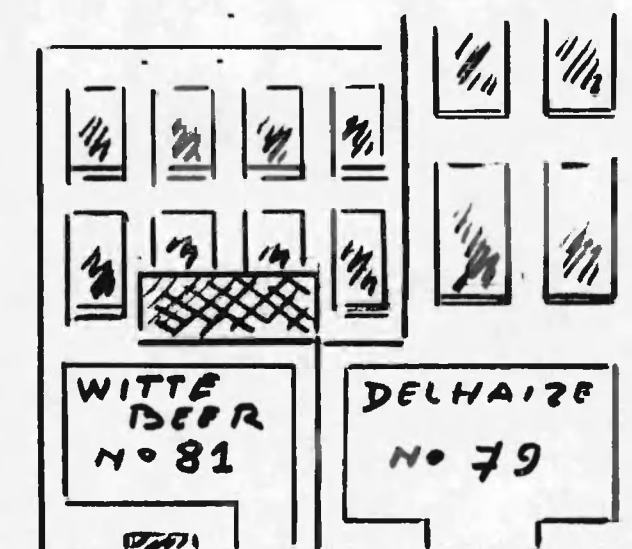
OPGELET: het volgende nummer is het laatste van de reeks om vragen te stellen en nog een antwoord te krijgen in de eerste jaargang. De volgende jaargang begint pas na de zomer !

JEF

toen men nog niet zo nauw keek...

KADASTRALE TRIBULATIES IN DE KAPELLESTRAAT

Konfrater F. Mestdagh, oostendenaar, schrijft ons uit Brussel :

In 1892 werd een goede meter voorgevel van het huis nr. 81 in de Kapellestraat ingelijfd in het huis nr. 79.

Mijn grootouders kochten in 1889 het huis nr. 81, dat gebouwd was in 1800. Dit huis bezat een grote koetspoort, palend aan het huis nr. 79.

Toen mijn grootouders het huis kochten werd de koetspoort veranderd in een gewone ingang deur. Het niet gebruikte stuk, palend aan het huis nr. 79, werd eenvoudig dichtgemetst en wel met de bedoeling het later te gebruiken als ingemetste kast.

In 1892 werden veranderingswerken uitgevoerd op het gelijkvloers van het huis nr. 79. Er werd een opening gemaakt in de gemeenschappelijke muur met nr. 81 en men kwam in de ingemaakte kast terecht. Daar men niets vond in deze kast, werd deze eenvoudigweg geannexeerd doch enkel op het gelijkvloers, aan de verdiepingen werd niets gewijzigd.

In die tijd keek men niet zo nauw: wat was toen de waarde van een meter grond in de Kapellestraat ?

Het was pas in 1909, toen men vaststelde dat de plankenvloeren van de eerste en de tweede verdieping van het huis nr. 81 begonnen door te zakken langs de zijde van huis nr. 79, dat men vaststelde wat er gebeurd was. De oorspronkelijke gemeenschappelijke muur van het gelijkvloers was verdwenen.

Aangezien de eigenaars niet zelf het huis bewoonden, werd niets gedaan. Na de oorlog 1914/18 werd het huis nr. 81 verkocht en niemand heeft zich nog verder bekommerd om deze onregelmatigheid.

Hoeveel Oostendenaars zouden dit al opgemerkt hebben ?

Wie het niet gelooft moet zeker eens gaan kijken: het is geen 1 april mop.

Hoofdman E. DE TAEYE schrijft over :

DE GESCHIEDENIS VAN ONZE
HEEMKUNDIGE MUSEA

+++++

tweede vervolg

De mobilisatie en de oorlog 1939-1945 kwam alles opnieuw in de war brengen. Het fort werd opeenvolgend bezet door belgische, franse en duitse soldaten, die aan de verzamelingen grote schade toebrechten. Het was slechts einde 1941 dat het stadsbestuur toelating kreeg om wat nog overbleef uit het fort te verhuizen. Alles werd in de kelders van het gerechtshof in veiligheid gebracht.

Na de oorlog, wanneer onze geteisterde stad terug nieuw leven kreeg, nam de stadsarchivaris in 1948 het gelukkig initiatief een klein heemkundig museum op de seediijk in te richten in de Koninklijke Gaanderijen. Daar werden de voornaamste voorwerpen uit de oorlog gered tentoongesteld aangevuld door nieuwe aanwinsten door de stad aangekocht. De Heer CHOCQUEEL schonk zijn schone verzameling voorwerpen die hij op het strand tussen Maria-kerke en Raversyde had opgegraven. Deze verzameling kan nu nog in het huidig museum bewonderd worden. Goed gelegen had het nieuw museum in de zomer natuurlijk veel aantrek.

Helaas, deze opflakkering duurde niet lang: de gaanderijen moesten geres- taureerd worden en het museum mocht zijn matten oprollen. Buiten de kost- bare dokumenten en de verzameling van Chocqueel, werd alles opgestapeld op de zolders van de school van de Witte Nonnenstraat. Daar ook bleef de zaak niet lang rustig. De school moest in gebruik genomen worden en er volgde een nieuwe verhuis met al de ongeluk- kige gevolgen die daar aan gehecht zijn. Alles werd opgestapeld in een loods aan de diepwaterdokken. Een slechter lokaal kon niet gevonden worden: regen en wind vierden er

hoogtij en iedereen kon er binnen lopen.

De Oostendse Heemkundige Kring: " DE PLATE " werd in november 1954 ge- sticht en, volgens zijn statuten, was zijn eerste doel: het oprichten van een Heemkundig Museum in onze stad en dit zo spoedig mogelijk. Inlichtingen werden genomen over de toestand van de stadsverzamelingen. Een bezoek van 'n delegatie bij de Heer Burgemeester, gevolgd door een gezamenlijk bezoek aan de ongelukkige loods, had als ge- volg dat alles verhuisd werd en opge- stapeld in een zaal van het nieuwe Feestpaleis. Aangezien een gedeelte van dit gebouw in huur was genomen door de Rijksbemiddeling voor Arbeid, kon er geen Heemkundig Museum inge- richt worden. De Kring bleef daarom niet werkeloos en, in afwachting dat een plaats vrij kwam in een of ander gebouw, werden opzoekingen gedaan naar alle soorten materiaal dat dan verzameld werd, milde schenkingen werden in ontvangst genomen en plan- nen voor de toekomst opgemaakt.

Eindelijk kwam vanwege het Schepen- kollege het goede nieuws dat een lo- kaal ter beschikking was.

vervolg in het volgende nummer...

WAAROM WERDEN SOMMIGE STRATEN IN ONZE STAD

GENOEMD NAAR BEPAALDE PERSONEN ?

derde reeks

MUSCARSTRAAT

MUSCAR Arnold (Bayonne 1757 - Rijsel 1837)
Bij de inkomst der franse troepen te Oostende werd hij plaatskommandant. Zijn innemend en begrijpend optreden deden hem een "aangenomen" figuur worden. Hij huwde een oostendse, mejuffer Van Iseghem.

Zijn zoon, Adolphe (Oostende 1804 - Antwerpen 1884) werd majoor in het belgisch leger.

Dr. VERHAEGHESTRAAT

VERHAEGHE Louis (Ieper 1811 - Oostende 1870), geneesheer. Hij maakte zich zeer verdienstelijk bij de choleraepidemie welke alhier in 1849 en later heerste. Gaf een paar werkjes uit in verband met de therapie van de zeebaden.

NORTHLAAN

NORTH, kolonel (Groot Britannie 1841 - 1896) - Nitraatkoning. Stelde zeer veel belang in de belgische kustplaatsen, vooral Mariakerke. Hij kwam van de staat de koncessie tot oprichting van de Cité NORTH (Mariakerke - Bad). Zijn vroegtijdige dood onderbrak de nog talrijk voorziene werken.

Hij was een persoonlijke vriend van Koning Leopold II.

DEMEYBRUG

DEMEY Pierre (Gent 1844 - Brugge 1898). Was hoofdingenieur-direkteur bij het Bestuur van Bruggen en Wegen. Hij schreef een grondige studie: "L'étude sur la côte belge". Op zijn voorstel werd een pas opengehouden in de Stroombank. Onder zijn beleid werden de grote havenwerken aangevangen. De zeedijk naar Mariakerke, de Koninginnelaan en de aanleg van het Maria-Hendrikapark waren overwegend zijn werk.

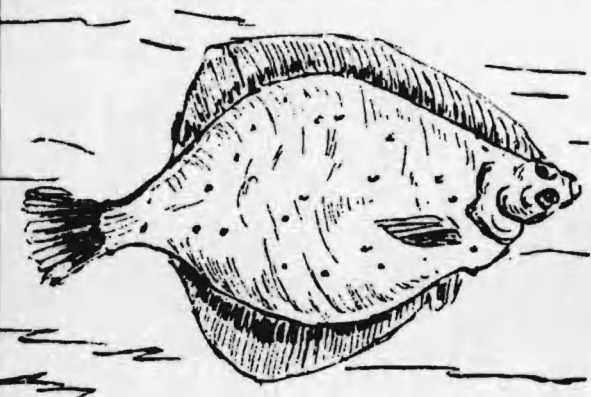
GODTSCHALCKSTRAAT

Helena (Brussel 1850 - 1915) en Isabella (Brussel 1851 - 1912) GODTSCHALCK
Deze gezusters waren de stichteressen van het Zeemanstehuis "Instituut Godtschalck". Zij lieten een legaat na om dit Instituut op te richten als hulde aan de belgische vissers die hun vader op zee hadden gered.

informatieblad
voor de leden van de
OSTENDSE HEEMKRING v.z.w.
"DE PLATE"

verschijnt 6 maal per jaar

de Plate

redactie en verantwoordelijke uitgever : v.z.w. DE PLATE H. Serruyslaan, 50 - 8400 OOSTENDE

EERSTE JAAR No 5
FEBRUARI 1972

OP DINSDAG 22 FEBRUARI 1972
te 20 uur

in de conferentiezaal van het stadhuis oostende

FESTIVAL VAN FOLKLOREFILMEN

aangeboden door het Ministerie van Nationale Opvoeding en van Kultuur

B A S K E N L A N D

realisatie: J. FOUCHERES & M. CHAMPREUX
produktie: FRAMFILDIS

baskische typen, dansen, het vervaardigen van canvaspantoffels met solen van gevlochten touw en van de baskische wandelstok. Typische beelden uit Fenterrabia, Pasajes, San Sebastian, Oric, Andorra. Zeden en gewoonten, het typische baskische kaatsbalspel.

V L A A N D E R E N , O W E L I G L A N D

realisatie: G. DE BOE
produktie: TOERISTISCHE FEDERATIE VAN OOST VLAANDEREN

Oost Vlaanderen: rivieren, kanalen, weilanden, landbouw.
Gent: Sint Baafs katedraal, overzicht van het gentse verleden, processies, bloemententoonstellingen, markt.
Aalst, Dendermonde, Rupelmonde, Sint Martens-Latem, Oudenaarde, de polders, de vlaamse Ardennen.

H O L L A N D ' s L E V E N D V E R L E D E N

realisatie: Yves PECSTEEN in Gevacolor

toeristische film over bepaalde oude tradities welke in het dagelijks leven van sommige steden nog tot uiting komen alsmede de toeristische merkwaardigheden van deze steden, waaronder: Alkmaar, Almere, Volendam, Urk en Staphorst.

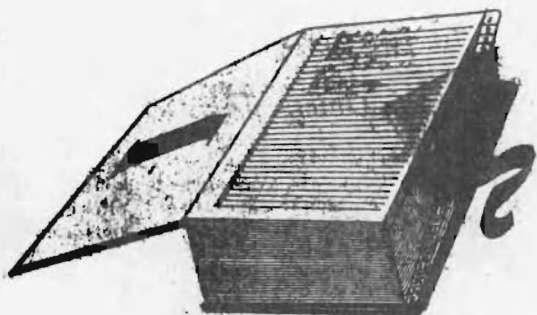
G E S C H I E D E N I S V A N D E D U I T S E P O P

produktie: U. F. A.

geschiedenis van de duitse pop van de XIII de. eeuw af tot heden

deze projectie wordt verzorgd door onze Konfrater: Fernand B O E H M E

toegang VRIJ en KOSTELOOS
voor alle leden en belangstellenden

De Platte

anno 1971

De gebeurtenis van het jaar 1971 voor onze kring was ongetwijfeld de geboorte van het zolang verwachte eigen tijdschrift. Ons tijdschrift was de hoofdbekommernis van het bestuur in het afgelopen jaar. De activiteiten gingen verder met betrekking tot het inrichten van voordrachten en de museumbezoeken.

26 januari 1971 STATUTAIRE ALGEMENE VERGADERING

Voorzien moest worden in de vervanging van de uittredende leden van het bestuur (alle herkiesbaar): Mw. Valkenburg en de HH. Hermans en Messiaen. Door het afsterven van Konfrater Colombie kwam een vierde plaats open. Na de geheime stemming werden volgende nieuwe leden in het bestuur opgenomen: Mw. Valkenburg en de HH. Declercq, Klausling en Van Poucke.

Konfrater Verlonje besloot de algemene vergadering met zijn traditioneel geworden diaprosjektie.

23 februari 1971 de Heer Johan van Dijck spreekt over "de noorse STAVKIRKE en de houtarchitectuur in Noorwegen na de X de. eeuw". voordracht opgeluisterd met dias.

23 maart 1971 Vader en Zoon Gaston en Roland DESNERCK spreken over "DE VISSERSPLAATSEN AAN DE VLAAMSE KUST" en over "VISSERSVAARTUIGEN VAN DE VLAAMSE KUST VAN DE X de. EEUW TOT HEDEN", de laatste spreekbeurt opgeluisterd met dias en een tentoonstelling van scheepsmodellen.

15 oktober 1971 geschiedenis, folklore, kunst en wetenschap, verwerkt in een rijk gedokumenteerd voordracht door Mej. CRACCO met als onderwerp: "DE BRIL DOOR DE EEUWEN HEEN"

23 november 1971 HET BOLSPEL IN VLAANDEREN door Lic. R. van der Linden, bracht ons bij het volk en zijn ontspanningsleven van de vlaamse kust tot de golvende brabantse heuvelrijen.

21 december 1971 1971 werd besloten met een buitengewone en belangrijke "HERDENKINGSAVOND ARY SLEEKES" met medewerking van de Heer Rouzeré, het "Loze Vissertje" en een klein orkest onder leiding van Konfrater Corsellis. De heer Raf Seys, neef van onze betreurde stichter, sprak een ontroerend dankwoord uit. Burgemeester en Mevrouw Piers, Schepen Felix en Gemeenteraadslid H. Degraeve luisterden deze bijeenkomst met hun tegenwoordigheid op.

ONS TIJDSCHRIFT

Sinds enkele jaren kwam regelmatig het probleem van het uitgevan van een jaarboek of van een tijdschrift op de agenda van de bestuursvergaderingen. De kosten hiervoor en vooral het ontbreken van een bestuurslid dat zich speciaal hiermede wilde bezig houden, remde de verwezenlijking van dit projekt. Tot we eindelijk iemand vonden die het op zich wilde nemen. De redaktieraad bestaat uit Konfraters De Taeye, Klausing en Vlain.

(nota van de redaktie: het moet gezegd dat het bestuur om de maand bijeen komt om het nieuwe nummer dat moet verschijnen voor te bereiden en dat we van verscheidene leden niet alleen aanmoedigingen krijgen, maar daadwerkelijke medewerking. Hiervoor onze welgemeende dank.)

Op 2 oktober 1971 werd ons tijdschrift, ter gelegenheid van een perskonferentie boven de doopvont gehouden. Als eerste resultaat kwamen talrijke nieuwe leden ons aantal vergroten.

De uitgavekosten lopen tamelijk op omdat we van ons blad een degelijk tijdschrift willen maken en het zoveel als mogelijk willen verzorgen. De lezers zullen reeds bemerkt hebben dat we met de verzorging vooruit gaan, we zijn nog in het stadium van de "proefnemingen", de kinderziekten, maar hopen dat de tweede jaargang die in oktober begint een definitieve en stevige vorm zal hebben. Koken (en drukken) kost geld, om ons tijdschrift leefbaar te houden moeten we nog meer aankondigingen kunnen bekomen. Wie helpt ons hier? Vrijwilligers worden eveneens gevraagd voor hulp in het verzenden van het tijdschrift en bijdragen en mededelingen van iedereen zijn steeds welgekomen.

Wat het jaarboek betreft, onder de titel OSTENDIANA geeft het Vlaams Verbond voor Familiekunde, afdeling Oostende, een jaarboek uit. Aan de tot stand koming hiervan heeft De Plate haar medewerking verleend op finantieel gebied en door bijdragen van haar leden.

MUSEUM

Het stadsbestuur komt enkel tussen in de kosten van bewaking gedurende twee maanden per jaar. Niettegenstaande werd het Museum door ons opengesteld tijdens de Paasweek en daarna tot 15 september. Een totaal van 3.545 betalende bezoekers werd in 1971 genoteerd, bovendien ontvingen we nog talrijke bezoekers: speciale en officiële groepen, scholen en leden waarvoor geen toegangsgeld werd gevraagd. Onder de Prominente bezoekers in 1971 melden wij de Heer Burgemeester van Benidorm (Spanje).

Verder boekten wij een aantal nieuwe aanwinsten, onder meer een oude drukpers, een verkeersplaat uit 1870. Nieuwe stadsplannen en foto's werden ingelijst en nieuwe toonkasten gemaakt.

DE PLATE LEEFT

Uit voorgaande kunnen we besluiten dat onze heemkundige kring actief blijft en zelfs haar activiteiten uitbreidt. Niet alleen het bestuur, maar alle leden willen we in die activiteit betrekken en doen daarom gaarne beroep op hun suggesties, raad en medewerking onder alle vormen.

ONZE STATUTAIRE JAARVERGADERING VAN 24.1.72

Op deze bijeenkomst - er waren een 25 tal leden aanwezig - werd, na voorlezing van het jaarverslag en afwikkeling van de financiële aangelegenheden, overgegaan tot de statutaire verkiezingen voor het bestuur. Hoofdman De Taeye, onderhoofdman Vilain en kommissaris Edebau werden herkozen. Twee jonge elementen kwamen de rangen van het bestuur versterken: Konfraters Leopold BAKKER en Norbert VANNEUVILLE. Op de bestuursvergadering van maandag 7 februari werd Konfrater VANNEUVILLE aangesteld tot sekretaris van de Heemkundige Kring: DE PLATE. Konfrater BAKKER zal DE PLATE vertegenwoordigen in de Kulturele Raad.

Tot slot van de jaarvergadering kregen we dan de diavoorstelling van Konfrater Verlonje: pareltjes van fotokunst en folklóre:

- de opbouw en stijkenmerken van de huisjes uit het openluchtmuseum te Bokrijk;
- de reuzenstoet te Eecke (Frans Vlaanderen);
- het folklóre dansfestival van vorige zomer te Middelkerke.

Tussenin kwamen leden aan het woord. Konfrater Dreesen stelde voor een gewone ledenvergadering te beleggen om meer voorstellen te kunnen indienen, konfrater Van Haverbeke drukt de wens uit dat De Plate in haar werking meer nadruk zou leggen op de geschiedenis van onze stad dan op de folklóre. Konfrater Seys zal een brochure uitreken waarvan De Plate het peterschap mag dragen.

OSTENDIANA

Dit jaarboek, dat reeds vóór zijn verschijnen bijna volledig uitverkocht is, komt nu einde van deze maand, van de pers.

DE PLATE beschikt nog over enkele exemplaren: te verkrijgen mits betaling van 250 fr. op postrekening 38.45 van de Bank van Brussel, met vermelding: voor rekening nummer : S/00/51822 van DE PLATE-OSTENDIANA

De bestellingen worden uitgevoerd naargelang ze binnenkomen en voor zover de voorraad nog toereikend is.

NOVELLENBUNDELS VAN ARY SLEEKES

Van onze betreurde stichter, folklorist en schrijver hebben we nog een beperkte voorraad van de volgende novellenbundels:

- PAAS- en KERSTKLOKKEN (1962) 164 bldz., prijs: 85 fr.
- OUDE KOEIËN UIT DE SLOOT (1963) 193 bldz., prijs: 85 fr.

Deze werkjes zijn niet meer in de handel, wij verkopen ze toch aan: 100 fr. voor de twee bundels.

Wie eerst stort op postrekening 38.45 van de Bank van Brussel (rekening S/00/51822 DE PLATE) krijgt de twee boekjes toegestuurd.

DE PLATE is het tijdschrift van de Oostendse Heemkundige Kring: DE PLATE. Leesgeld (tevens lidgeld) 100 fr. per jaar.

OVERNAME VAN TEKSTEN IS TOEGELATEN
MITS BRONVERMELDING

HIER GAAT ONZE " O M M E G H A N C K " VERDER ...

~~~~~

LIDKAARTEN VOOR 1972

Onze Minister van Finantien vraagt ons volgende te willen mededelen.

Als gevolg op ons voorstel hebben enkele leden hun bijdrage voor 1972 op onze bankrekening gestort. Tevens hebben wij na afloop van de algemene vergadering lidgelden kunnen innemen van leden die reeds ingeschreven zijn.

Nu kan het wel gebeuren dat leden, die na 15 januari betaald hebben, de lidkaart een tweede maal ter betaling zal aangeboden worden.

U gelieve ons hiervoor te willen verontschuldigen. De reden hiervan is als volgt: op 15 januari werden de lidkaarten welke op dat ogenblik niet betaald waren verzameld en op een lijst geplaatst. Lijsten en kaarten werden overhandigd aan het lid dat ieder jaar getrouw zijn medewerking verleent om deze lidgelden aan huis te innen.

Gezien dit lid met zijn "tournee" is begonnen en wij het niet kunnen bereiken, vragen wij U, zo hij zich bij U aanbiedt te willen mededelen dat U reeds betaald hebt. Na zijn afrekening wordt uw lidkaart met de post thuisbesteld.

Volgend jaar doen wij het beter.

SPIRITISME, KAARTLEGGEN, enz..

Konfrater Ronse, we hebben uw schrijven overgemaakt aan de diensten van de B.R.T..

Andere specialisten (zie onze rondvraag in het vorig nummer) mogen zich steeds bij ons melden.

NAAR HET PAARDENMUSEUM

Het is nog niet alles in kannen en kruiken, maar toch reeds zover dat het bestuur voor april of mei - de juiste datum moet nog worden vastgelegd - een gezellige avond zal beleggen in het caféetje van Konfrater Bertje BONTÉ.

En als we zeggen gezellig, dan zal het aan U liggen of het gezellig kan genoemd worden. Wij zorgen al vast voor "kaffie met boerestuuten en hespe" om de grondlaag te leggen. Voor de rest is voorzien: gezellig samenzijn met oude oostendse liedjes en folkloremuziek: samenzang, een of twee zangers die oude liedjes zullen zingen (o.a. lange tjes, de ris chantant, d'oostendse meisjes, de mollegastjes) en de oostendse folk-groep: DE PIJREWAAIERS.

Wie een of ander liedje wil zingen mag zich van nu af reeds op geven.

Elk zeg het voort en 't naaste keer geven we meer bijzonderheden.

VERONTSCHULDIGINGEN

Wij zijn een beetje laat met dit nummer, maar de hoofdredakteur was met de daktylo voor een "studiereis" naar het zeer zonnige zuiden vertrokken.

Ze zijn allemaal gezond en wel teruggekeerd maar zeker een week later om met dit nummer klaar te komen.

Voor de rest is alles goed verlopen.

GETUTTEMAATEERD

Van Konfrater Vilain ontvingen we volgende mededeling.

Bij enkele oude beroepen kende men de "noalége" (naaister), de "striekége" (strijkster) en "tuttemakége". Veel van deze oude "tutten" waren prachtstukjes met namaakpareltjes en kraaltjes bezet. De gewone vrouw droeg een hoofddoek, maar wanneer ze zich helemaal opkleedde of opdirkte, zegde men: "ze is opgetuttema-tooid". Hierin hoort men ook 't werkwoord "toeien".

Konfrater Mestdagh uit Brussel, stuurde ons zelfs een tekening en gaf volgende uitleg.

1860

ONZE

V RAGENBAK

Een kaketute is een soort van vrouwenhoed uit wit of zwart linnen. De voorzijde omsluit geheel de omtrek van het gezicht. De kaketute werd met een krultang in bekjes gelegd, altans aan de voorkant. Het hoofd was gedekt met linnen en rond de hals gestropt met een lintje. Twee brede linten aan de voorkant werden sierlijk toegeknoot onder de kin.

Een tutemakeege is de vrouw die het ambacht uitoefent welke wij nu "modiste" noemen.

DE RIS-CHANTANT

Konfrater Vilain deelt ons volgende mee.

Al kan dit lied dat in gezelschap gezongen wordt met een voorzanger verwant lijken met: "de snijdersbank" of "de vogel en de vis" toch schijnt dit slechts gedeeltelijk overeen te stemmen. De zinnen van de "ris chantant" zijn langer en ieder koeplet begint met 'n vraag door de voorzanger ("en is dat hier geen kort en lang?") en het gezelschap antwoordt: "ja, dat is een kort en lang".

Ik heb mij eveneens de vraag gesteld vanwaar deze "ris" zou komen. Zou het niet kunnen dat het komt van "rixe-chantant" (vertaald: zingend krakeel) ?

In herbergen waar maatschappijen hun feestjes hielden en men op een zeker uur aan het zingen ging, was er dikwijls iemand die als voorzanger optrad om de "ris chantant" te zingen. Daartoe nam hij een stuk krijt en tekende, geleidelijk met iedere strofe-vraag, een tekening op de wandspiegels. Daar alle tekeningen na iedere vraag en antwoord moesten hernomen worden, kon men ze zo best volgen. Vele van deze tekeningetjes waren "aangebrand", vandaar dat

— 11 —

het gezelschap steeds luidruchtig inviel (kraakeel ?) zoals in: "en is dat hier geen hoerekot ?" -- "ja dat is een hoerekot...".

Tot hier Konfrater Vilain. Ik heb dit liedje vele jaren geleden horen zingen en vergeten, waarschijnlijk omdat ik een paar keer een draai rond mijn oren heb gekregen toen ik uit volle borst zong "en is dat hier geen hoerekot...". Ze hebben dat liedje heel zeker uit mijn kop geslagen.

Onlangs hoorde ik het opnieuw zingen (en zag het tekenen op een bord, bij gebrek aan spiegels) door dhr. Fernand Jauret uit Oostende. Dit was ter gelegenheid van een zeer interessante zangavond die eind vorig jaar gehouden werd in Pension NOVA te Mariakerke.

Het lied is eveneens een "hit" van Omroep Brabant, hoewel de melodie en tekst (opgetekend in de streek van hertog Jan van Brabant) iets verschillen van de "ris chantant van bij ons. De "ris chantant" is verre familie van "De Vogel en de Visch", maar kan er mede verleken worden.

Dergelijke verschuivingen in melodie en aanpassingen van tekst vinden wij eveneens in Oostende: Lange Tjes (Hoe rijmen wij dat te saam) en Stierman Lèeze (Schele Van der Linde).

Lezers welke meer kunnen mededeelen over de "ris-chantant" mogen ons gerust een woordje schrijven.

DE BAS

Konfrater Mestdag uit Brussel is benieuwd naar de herkomst van het woord "BAS". Dit tipisch Oostends woord duidt de plaats aan tussen het staketsel en het kleine strand. De dikke ronde muur in rode baksteen is langs de kant van de haven begroeid met zeegras en zeer glad: hoeveel kinderen zouden hier niet vroeger verdronken zijn.

DE GARRE VAN KONEE

Nog een vraag van Konfrater Mestdag: wie kan ons zeggen waar de "garre van konee" eigenlijk gelegen was ?

Een zeer oud oostends liedje zegt: " siessen stoend te piessen in de " garre van Konee, 't kwamen twi " polisches en ze namen siessen " mee. Siessen zei: waleire, wat " enk ik nu gedon ? " (de polisches): je moe nie vee- " le poerren (l) of je got de bak " in gon.

(POEREN: opeisen, inroepen, vereisen. In de uitdrukking: nie veele poeren ee ! = houd u kalm, bedaar, blijf stil)

PALINGSCHAAR

In DE ZEEWACHT van 4 februari lazen we een stukje over het "palingstekken" met de afbeelding van twee palingscharen: een duitse en een belgische schaar.

Hoofdman De Taeye stond al te likkebaarden (niet alleen voor de paling, maar ook voor mogelijke aanwinsten voor het museum..) toen hij las " op de vuurtorenwijk zijn er wel enkele bewoners die nog zo'n geducht wapen in huis hebben..."

Wie bezorgt het Museum van De Plate een palingschaar ? Het mag een duitse of een belgische zijn, en als er van ieder instrument één exemplaar komt, is het nog beter.

Met veel dank bij voorbaat.

Hoofdman E. DE TAFYE schrijft over :

DE GESCHIEDENIS VAN ONZE HEEMKUNDIGE MUSEA

derde vervolg

Einde 1962 kreeg DE PLATE inderdaad het heuglijke nieuws vanwege het stadsbestuur dat er een lokaal vrij kwam op de tweede verdieping van het gebouw "Chez Pan" palend aan de toenmalige schouwburg. Wij mochten over dit lokaal beschikken om er een Heemkundig Museum in te richten.

Het gebouw was inderdaad vrij gekomen door het verhuizen van de Stadsbibliotheek en het Museum van Schone Kunsten naar het nieuwe Feestpaleis op het Wapenplein.

Zodra in het bezit van de sleutels, lieten we er geen gras over groeien en werd begonnen met het binnenbrengen van de voorwerpen die we sedert jaren reeds hadden verzameld. Daarna begon het delicate werk om ons bezit in orde te brengen en te schikken. Van de stadsdiensten kregen wij enkele staande en platte toenkasten die rechts en links ongebruikt hadden gestaan.

Na besprekingen met de Heer Schepenen van Schone Kunsten werd een overeenkomst gesloten waarbij "De Plate" zou mogen beschikken over en in bruikleen nemen van een groot gedeelte van de oude verzameling van de stad die toch niet gebruikt werd en op een niet gelukkige manier opgestapeld stond in een hoek van het Feestpaleis.

Al deze voorwerpen, waarvan vele in deerlijke toestand verkeerden, werden naar het nieuwe museum overgebracht. De prachtige verzameling Chocqueel kregen we eveneens in bruikleen, evenals enkele oude schilderijen.

Dan begon het zwaarste werk.

Met de hulp van enkele toegewijde leden kwam alles stilaan in orde. Oude meubels werden hersteld, oude vaandels hernaaid, oude fietsen, ruijsbogen en wapens werden gerestaureerd door specialisten.

Het "visserascafeetje" dat de grootste aantrekkelijkheid van het museum zou worden, kwam tot leven dank zij onze verkleefde en zo betreurde Konfrater Vieren, aan wie we hier gaarne deze posthume hulde brengen.

Eindelijk was alles in orde en op 27 april 1963, in tegenwoordigheid van de Heren Burgemeester en Schepenen, had de plechtige inhuldiging plaats.

Het was voor allen een ware verrassing. De Overheid en alle aanwezigen drukten hun spontane bewondering uit voor het werk dat onze kring geleverd had. Allen waren het eens om te verklaren dat dit initiatief een troef te meer zou worden in het toeristisch leven van de stad. Inderdaad, gelegen in het centrum van de seizoenstad, kreeg ons museum talrijke bezoekers. Opnamen van het "visserascafeetje" werden gedaan door onze nationale en ook door buitenlandse T.V. zenders, het "visserascafeetje" verscheen in dag- en weekblad en in tijdschriften. Ons Museum had de wind in het zeil. (slot volgt)

vierde reeks

Dr. VERHAEGHESTRAAT

We kregen van Konfrater Vilain een geduchte (en verdiende) uitbrander. De Dr. Verhaeghestraat is niet genoemd naar Dr. Louis Verhaeghe, van wie we de korte biographie vermeldden, maar wel naar Dr. Georges VERHAEGHE, schepen van Openbaar Onderwijs en Schone Kunsten van Oostende. Hij werd te Oostende geboren op 3 april 1876 en overleed er op 25 februari 1936.

Dr. Verhaeghe was tot gemeenteraadslid verkozen geweest in 1908 en werd schepen van onze stad in 1912. Dit ambt vervulde hij tot aan zijn dood.

De gemeenteraad besliste op 26 februari 1936 de " Scholenstraat " te herdopen in " Dr. Verhaeghestraat ".

Hendrik SERRUYSLAAN

Hendrik Serruys, geboren te Oostende op 9.10.1796, was burgemeester van zijn geboortestad van 1836 tot 1860. Deze periode is belangrijk voor de geschiedenis onzer stad omdat toen de grondvesten werden gelegd van Oostende als internationale badstad. Tijdens het bestuur van burgemeester Serruys werd, in 1836, de spoorlijn Brussel-Oostende ingewijd. In 1842 wordt een Casino ingericht in het stadhuis. In 1844 wordt het eerste station ingehuldigd. In 1846 vertrekt de eerste maalboot naar Dover. De eerste Kursaal komt er in 1852. H. Serruys overleed te Oostende op 12 november 1883.

H. BAELSKAAL

Baels Hendrik (Oostende 1878-Knokke 1951) was schepen der stad Oostende. Minister van Landbouw en van Openbare Werken tussen 1926 en 1929, Minister van Landbouw en van Binnenlandse Zaken van 1929 tot 1931. Gouverneur van de provincie West Vlaanderen van 1933 tot 1940.

Dichtte de visserskantate: O Heer, zegen de zee.

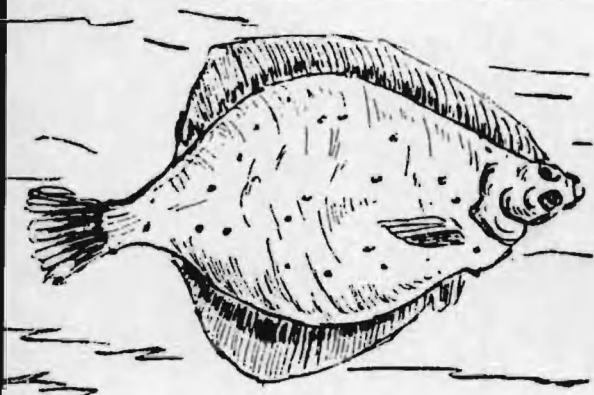
' t v e r v o l g t . . . .

Bij het opmaken van ons blad ontvingen we het bericht van het overlijden op woensdag 9 februari 1972 van Mevrouw Madeleine D E T A E Y E , dochter van onze Hoofdman. We bieden aan onze Hoofdman en Mevrouw DE TAEYE en de zwaar beproefde familie namens alle leden van DE PLATE onze welgemeende gevoelens van deelname in hun diepe rouw.

informatieblad
voor de leden van de
OOSTENDSE HEEMKRING v.z.w.

"DE PLATE"

verschijnt 6 maal per jaar

de Plate

redactie en verantwoordelijke uitgever: v.z.w. DE PLATE H. Serruyslaan, 50 - 8400 OOSTENDE

EERSTE JAAR No 6

MAART 1972

B R U G G E

~~~~~ VAN VESTING TOT OPENLUCHTMUSEUM

inleiding tot een stadsvolkskunde

De stad is een nederzetting, die zich door verschillende kenmerken van de dorps- en plattelandsgemeenschap onderscheidt.

De oude stad en het van overouds bewaarde stadslandschap lag meestal van het platteland afgescheiden door vestingswerken, wallen en stadspoorten. De oude stad Brugge is spijt noodzakelijke modernisatie gepaard aan enig vandalisme een vesting gebleven. Het is binnen de wallen van deze vesting, dat de volkskundige een speurtocht kan ondernemen om de verschijnselen van het brugse stadsvolkseigen in het hedendaagse stadslandschap te ontdekken.

BRUGGE, VAN VESTING TOT OPENLUCHTMUSEUM, brengt een beknopt maar kleurig geïllustreerd verhaal over de geleidelijke ontwikkeling van het middeleeuwse stadslandschap niet zozeer door monumenten uitgedrukt, wel door de eenvoudigste getuigenissen langs straten en pleinen tot heden ten dage bewaard.

Het zijn de stadswoningen en de uitwendige kenmerken van de stedelingen-inwoners, die ons boeien. Want woning en uitdrukking van het bedrijf binnen de oude vestingswallen zijn de voornaamste gestalten van een volkskundig onderzoek, dat voor het eerst werd ondernomen, met Brugge als buitengewoon geschikt studieonderwerp.

Hervé STALPAERT

U I T N O D I G I N G

laatste voordracht van het Winterseizoen 71/72

op DINSDAG 21 MAART

te 20 uur

in de conferentiezaal van het stadhuis Oostende

voordracht met dia-projectie

door de bekende brugse volkskundige:

de Heer Hervé S T A L P A E R T, lid van de Koninklijke Belgische Commissie voor Volkskunde

B R U G G E, VAN VESTING TOT OPENLUCHTMUSEUM

voor de zevende maal is deze bekende spreker bij ons te gast en niet zonder reden.

IEDEREEN IS WELKOM

TOEGANG VRIJ

oostendse

VOLKSLIEDERENAVOND

DE PLATE ZINGT!

OP VRIJDAG 28 APRIL 1972 VAN 8U. AF

in het Paardenmuseum **BERTJE BONTE**

torhoutsteenweg - Hoge Barriere - STENE-OOSTENDE

met medewerking van de oostendse volkskunstgroep: DE PIETREWAALERS en een hele rij bekende en minder bekende zangers van haast of totaal vergeten OOSTENDSE VOLKSLIEDJES: Lange Tjes, De Mollegastjes, Op de Vissemarkt, d'Ostendsche Meisjes, de Ris Chantant en tientallen andere...

als inleiding: korte diavoorstelling door dhr. De Vos
" S T E N E - vroeger en nu "

daarna: koffiemaaltijd met boerenbrood, boerenhesp en paterskaas.

en beginnen we met de liederenavond tot wanneer we er geen meer kennen die nog kunnen gezongen worden.

er wordt gezorgd voor bier en andere versterkende dranken om er de sfeer in te houden, aan deftige prijzen.

o o o

aangezien het over een private bijeenkomst gaat, kunnen enkel die personen toegelaten worden die zich vooraf hebben laten inschrijven.

het is zelfs ten zeerste wenselijk zo spoedig mogelijk in te schrijven daar het aantal plaatsen beperkt is.

inschrijvingen moeten binnen zijn ten laatste op maandag 24 april.

deelname aan de kosten van de maaltijd: 60 fr. per persoon, vooraf te storten op rekening nr.: S/00/51822 van de PLATE bij de Bank van Brussel te Oostende (postrekening van de Bank van Brussel: 38.45)

OSTENDIANA IS ER !

Met een paar maanden vertraging is OSTENDIANA dan eindelijk op zaterdag 11 maart tijdens een feestelijke zitting in de trouwzaal van het stadhuis, voor de dag gekomen.

Deze trouwzaal heeft niets te maken met het feit dat de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, afdeling Oostende, die haar lokaal in de "morre" heeft, eens van lucht wil veranderen, want na de plechtige plechtigheid trok iedereen naar de gezellige morre.

Leden van DE PLATE welke inschreven op OSTENDIANA krijgen binnenkort hun exemplaar thuisbesteld. Voor wie het mocht vergeten hebben: er zijn nog enkele OSTENDIANA's te verkrijgen, niet veel meer... Wie eerst 250 fr. stort op onze rekening S/00/51822 (Bank van Brussel - postrekening: 38.45) is zeker er nog een te kunnen bemachtigen.

NAAR DE BREUGHELFEESTEN TE WINGENE

Mocht er voldoende belangstelling bestaan, zou het bestuur van DE PLATE bereid zijn in september een bijzondere uitstap in te richten om de Breughelfeesten te Wingene op een heel bijzondere manier bij te wonen.

Wie hiervoor belangstelling voelt kan zich nu reeds opgeven, in voorkomend geval houden we onze leden per speciale omzendbrief op de hoogte, daar dit nummer het laatste is van de reeks en het volgende pas in oktober verschijnt.

onze "OMMEGHANG" loopt door.....

We vernamen het overlijden van de Heer H. VAN POUCKE vader van onze konfrater en oud-bestuurslid Van Poucke.

Aan onze Konfrater en zijn familie bieden wij, namens DE PLATE, onze diepe gevoelens van deelname aan.

OVERBLIJFSKLS UIT VERVLOGEN EEUWEN.

..dat was het bovenschrijf van twee foto's in DE ZEEWACHT van 3 maart 11., waarop wrakken op ons strand bij laag water te zien zijn. Of DE PLATE hier een kluif in ziet was de bijkomende vraag...

Hoofdman De Taeye haalde dadelijk een foto te voorschijn uit het jaar 1925 waarop heel duidelijk een der beide wrakken te zien was, afgebakend met twee palen. In dat jaar was het wrak duidelijk te zien geweest en werden door de oudheidkundige dienst uit Brussel opmetingen gedaan en stalen van het hout voor onderzoek opgestuurd. Of er iets van terecht gekomen is, is een andere zaak.

Het tweede wrak zou afkomstig zijn, volgens Hoofdman De Taeye van een vissersvaartuig dat in 1906 vergaan is voor het kleine strand.

Zo er lezers zijn die ons iets meer kunnen en willen mededelen: we zullen met veel genoegen hun teksten overnemen.

DE PLATE is het informatieblad van de Heemkring DE PLATE, OOSTENDE. Het leesgeld, tevens lidgeld van de kring bedraagt 100 fr. per jaar.

OVERNAME VAN TEKSTEN IS TOEGELATEN
MITS BRONOPGAVE.

DAT IS NIET MEER MENSELIJK

Sinds onze hoofdredakteur met de typiste in het zonnige zuiden verbleef, is hij niet meer bij zijn werk. De vorige maal moest hij op zijn vingers getikt worden omdat hij een andere dokter Verhaeghe dan de eigenlijke dokter Verhaeghe in de oude "scholenstraat" had geplaatst.

Nu begint hij al met het bestuur op zijn kop te zetten en hen allerlei bezigheden toe te bedelen waarvoor ze niet aangeduid werden

In de OMMEGHANCK van vorige maand kondigde hij zo maar aan dat het nieuwe bestuurslid: Konfrater Bakker, DE PLATE te vertegenwoordigen heeft in de Kulturele Raad.

Niets is minder waar: het is onze nieuwe sekretaris, konfrater Van Neuville die voor deze post werd aangeduid. Waarvan akte.

En als er nu iemand de chef redakteur wil buiten zwieren, dat hij het niet late voor de moeite en sebietsent zijn plaats komt innen: hij is welgekomen.

WELKOM IN DE MORRE

Weet ge dat de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, afdeling Oostende een verzameling van om en bij de 60.000 bidprentjes (in het oostends: doôzantjes) bezit?

Niet te verwonderen dat deze vereniging regelmatig bijeenkomt in hun lokaal "de morre", het vroeger dodenhuisje van Oostende.

Bezit U oude bidprentjes, stop ze in de brievenbus van hogervernoemd lokaal, de leden van de V.V.F. zullen er dankbaar om zijn.

HET WAPENSCHILD VAN OOSTENDE

Op vraag van een lid geven we hier na de beschrijving van het wapenschild van onze stad zoals dit in het Koninklijk Besluit van 27 januari 1956 (Belgisch Staatsblad van 14 maart 1956 - blz.:1588) vastge-

steld werd. Dit Koninklijk Besluit machtigde de stad Oostende haar wapen als volgt te wijzigen:

" van goud met een keper van sabel,
" vergezeld van drie sleutels van
" dezelfde kleur, die van het
" schildhoofd naar elkaar toegewend
" die van de schildvoet met de
" sleutelbaard naar links. Het
" schild gestopt met een kroon van
" goud met vijf fleurons en gehou-
" den rechts, door een meerman van
" natuurlijke kleur, houdende in de
" rechterhand een zwaard van zilver
" met gevest van goud, en, links
" door een meermin, eveneens van
" natuurlijke kleur, houdende in de
" linkerhand een spiegel van goud,
" alles geplaatst op golven, met
" het oorlogskruis 1940-1945 met
" palm, het lint hierboven uitgaande
van de schildvoet, over een anker
" van goud, gehecht aan een keten
" van zilver, die geplaatst is on-
" der een net van natuurlijke kleur
" dat rechts over een drietand en
" links over een visschop gaat,
" beide van goud, schuinkruisgewij-
" ze opgesteld, de tanden en het
" blad naar boven gericht.

.....

Na al dat goud en zilver, de schuinkruisgewijze opgestelde Visschop... (geen B), de sleutels met baarden en de meermin van natuurlijke kleur gaan we rap naar de café van de Koo voordat het te laat is. De Raad van Beheer van S.F.O. zou besloten hebben dit gedenkwaardig stuk van onze stad af te breken en zeker niet te vervangen door een andere herberg.

Zeker enkele tientallen jaren te laat, zegt mijn vrouw, want het is daar dat ik aan de gezegende ouderdom van vijf jaar, mijn eerste stuk in mijn voeten dronk: met de klikjes uit te kippen op het terras.... Voor mij dus een geschiedkundig gebouw.

En wie zal zich niet het "kotje" boven de "assenseur" naar de bierkelder herinneren, waar de kleine jongens met een grote kan om schuimend bier kwamen voor de mannen

loopt door...

thuis. Of waar koetsiers en andere.. gepresseerde burgers in zeven haasten een potje konden schoeren aan het winket, zonder drinkgeld te moeten betalen aan de serveuze.

En wie stond er niet in bewondering voor de rondborstige serveuzen die met zwier en zwaai twee volle plaatoo's rodenbach's doorheen de stampvolle gelagzaal konden manoeuvreren zonder te sturten ! Ze mochten gerust meedoen aan de olympische bierfeesten in Munchen !

Aan de voet van de grote trap, in de Ieperstraat, stonden altijd stapels ledige kartonnen dozen te wachten om weggehaald te worden en die wij, bengels toen, rond Sinte Maartenavond op een stok staken met een kaars er in, gaten voor neus, ogen en mond er in gesneden en onze "siematèeren" was klaar.

En wie heeft er nooit de reusachtige muurschilderingen in de gelagzaal bewonderd ? Ze zijn er nog, vergeeld en beroekt van al de pijpen, sigaretten en sigaars die er in al die jaren gerookt werden, beelden van Oostende dat we zo goed gekend hebben en die sinds de laatste oorlog verdwenen zijn. Wat zal er met die schilderijen gebeuren ? Worden ze ergens elders overgebracht ? Of zullen ze op foto vereeuwigd worden ? Laat ze toch niet verloren gaan "bazen van de kopperatief" !

EEN VEILING BIJ DE PLATE

Het Bestuur heeft een voorstel in overweging genomen om een maal per jaar een veiling van heemkundige stukken in verband met Oostende en de kuststreek te houden. Het is wel te verstaan dat dit geen openbare veiling zal worden, doch enkel voorbehouden blijven aan de leden.

Het is de bedoeling om boeken, brochures, katalogussen, programma's, aanplakbrieven, zichtkaarten, plannen, en noem ze maar op, die sommige leden in dubbel of te veel zouden hebben aan andere geïnteresseerde leden te zien overmaken.

IN WAT ZIJN DE LEDEN VAN " DE PLATE " IN HET BIJZONDER GEÏNTERESSEERD ?

De meeste leden van DE PLATE hebben een zekere hobby in verband met de Heemkunde of zijn op een of ander gebied gespecialiseerd.

Het is onze bedoeling de inventaris op te maken van de takken van de Heemkunde waarvoor onze leden zich interesseren, dit om onderlinge kontakten te vergemakkelijken, zoals voor uitwisseling van informatie, ruilen van voorwerpen, enz..

Deze lijst zou in ons blad gepubliceerd worden en dit van het volgende nummer af voor zover we reeds over gegevens beschikken.

Met het volgende nummer (oktober) zullen we een vragenformulier rondsturen waar onze leden dan kunnen gebruik van maken.

AFSCHEID TOT VOLGENDE JAARGANG

Met deze lange OMMECHANCK nemen we afscheid van onze leden en lezers tot het volgende nummer dat in oktober zal verschijnen.

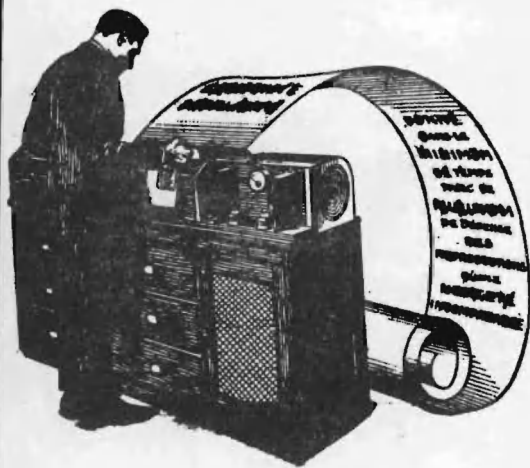
In die zes maanden die ons zullen scheiden, vragen we U ons uw indrukken en suggesties over het informatieblad te willen mededelen. "Aarzel niet om ook " niet te boffen " want het is precies opbouwende kritiek die we nodig hebben.

En mocht U een of ander mede te delen hebben, schrijf het ons gerust, we zullen het met dank opnemen.

Tot volgende jaargang.

DE REDAKTIE

ONZE

V R A G E N B A K

ONZE LAATSTE VRAGENBAK VAN DE REEKS bracht veel kommentaar op vragen en antwoorden die in de vorige nummers gesteld werden. Hier volgen ze dan.

DE RIS CHANTANT

Volgens een lid zou de benaming afkomstig zijn uit een herberg in de Bonenstraat, die men de "Gepekeldde Vijge" noemde en waar dit lied regelmatig gezongen werd.

CATTEYEN

Deze waren reeds in de 16 de. eeuw bekend als strandhoofden of dwarshoofden. Golfbrekers waren "langhoofden", die vóór de zeedijken parallel gebouwd waren om, zoals hun benaming het zegt: de golven te breken.

Leeuwen (is dit wel juist met L ? n.v.d.R.) of duikers lopen van de kaaien zeewaarts in, een soort strandhoofden dus. Op het plan van Oostende van Deventer (1560) kan men een lange "golfbreker" vóór de stad zien.

Verdere uitleg kan men eveneens in "Het Oude Oostende" van Vlietinck vinden.

DE GARRE VAN KORNEE...

bracht veel kommentaar mee, zodat we nu nog niet weten waar die garre lag. Sommigen zeggen: op de hoek van de Jozef II straat en de Serruyslaan. Anderen: dat is het "portje van Hoera" de Garre van Kornee lag in de Aarts-hertoginnestraat waar nu het Klein Kollege staat.

De garre van Kornee, zeggen anderen, lag gelijklopend met de Torhoutsteenweg, achter het bandenmagazijn Defever en werd onlangs afgebroken. Maar dan zijn er weer die beweren dat het daar de "Hanegang" was.

Wie kan er ons nauwkeurig inlichten en zijn beweringen staven ?

Het schijnt dat te Nieuwpoort ook een garre van Kornee bestaan heeft.

BAS

Oude oostendenaars hadden de voorkeur om franse woorden te gebruiken: de boeleveaar, den avenu de la Reine, vroeger hadden we ook nog de "pommerenche of de permanenche" De "BAS" stenen dam tussen strand en staketsel komt ook uit het frans. In Larousse lezen we bij "basse": endroit où l'eau est peu profonde et recouvre un banc de sable ou de roches...

Mogelijks werd dit woord te Oostende verkeerd gebruikt, of stamt het nog uit de tijd dat de havengeul nog niet met een stenen dijk afgezet was ? Wie kan hier een verklaring voor geven ?

AYASASA

Wie herinnert zich het kinderliedje dat vroeger gezongen werd en aldus aanving:

AYASASA

EN MOEDER GAAT NAAR... de rest van de tekst is ons helaas ontsnapt.

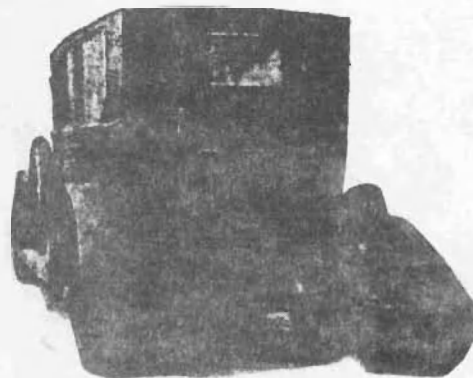
Onze vraag is echter of die aanhef met Ayasasa iets te maken zou hebben met de Hertog d'Ayasasa, een genézaal die in 1768 tot gouverneur van Oostende benoemd werd. Hij was geboren in 1715 en overleed in 1779. Zijn vader, een spanjaard was zich te Bergen komen vestigen.

Kan iemand ons de tekst van dit liedje bezorgen ?

Beste kurieuzeneuzen, vragenstellers, lezers en antwoordgevers: bedankt en tot volgend nummer. **VRAAGSTEERT**

vierde vervolg en slot

Na drie jaar verblijf op het Stadhuis kwam eindelijk het nieuws dat het gedeelte van het Feestpaleis, tot dan in gebruik door de Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling, vrij kwam. DE PLATE mocht bezit nemen van vier schone grote zalen op de eerste verdieping van het gebouw. Deze zalen moesten eerst in orde gebracht worden door het plaatsen van houten wanden om het schikken van de verzamelingen beter te kunnen doen. Dan moest ook het visserscafeetje op een nieuwe manier herbouwd worden, de elektrische installatie aangepast worden en de nieuwe glazen kasten, door de stadsarchivaris

Om deze korte geschiedenis van onze Heemkundige Musea te sluiten, drukken wij de hoop uit dat de perikelen van deze nuttige instellingen definitief een einde genomen hebben. Dat het huidig Museum nog lange jaren moge in vrede bestaan en meer en meer belangstelling moge kennen, ten bate van onze geliefde geboortestad, dat is mijn vurigste wens.

Ernest DE TAEYE
hoofdman

WAAROM WERDEN SOMMIGE STRATEN IN ONZE STAD

GENOEMD NAAR BEPAALDE PERSONEN ?

Dit is de laatste reeks van deze jaargang. Het is ons niet mogelijk geweest alle personen die een "straat" in onze stad kregen op te sommen. Mocht er voldoende belangstelling bestaan, zullen we gaarne nog enkele bijvoegsels geven aan deze reeks en in de eerste plaats in antwoord op vragen van "kurieuze" lezers en leden. Wie bijgevolg meer uitleg wenst, gelieve een briefke te sturen naar het redaktiesekretariaat DE PLATE, H. Serruyslaan, 50, 8400 OOSTENDE.

O.V.

MARIE JOSEPLEIN

Dit plein (square) draagt de naam van Prinses Marie José, dochter van Koning Albert I, die in 1906 te Oostende in de villa Osterrieth geboren werd. Zij huwde Prins Umberto van Italië die in 1946 amper een maand koning van Italië werd en na een volksraadpleging werd afgesteld.

JULES PEURQUAETSTRAAT

Jules Pourquaet, socialistisch voorman te Oostende die schepen van Openbare Werken werd en tevens Volksvertegenwoordiger. In 1885 geboren, overleed hij te Oostende in 1947. Zijn naam werd gegeven aan de Veldstraat waar het socialistisch Volkshuis gelegen is.

Dr. Edouard MOREUXLAAN

Geboren in 1870, werd gemeenteraadslid van Oostende in 1908 en burgemeester van 7 januari 1920 tot 20 mei 1940. Hij stierf in 1958. Zijn naam werd gegeven aan de vroegere Congolaan op de wijk Opex, nabij de nieuwe vissershaven die onder zijn beleid werd ingericht.

August STRACKESTRAAT

geboren in 1846 te Naumburg (Hessen-Duitsland), overleed te Oostende in 1935. Deze geboren duitser vestigde zich reeds in 1862 in onze stad en bracht het tot groot-hotelier. In 1889 bekam hij de grote naturalisatie tot belg. Hij stichtte het Stracké natuurhistorisch museum, werd gemeenteraadslid en was een bekend filantroop. Bij de brand van de Grote Kerk in 1896 redde hij door de brandslangen uit zijn hotel de krypte met het praalgraf van onze eerste koningin.

Antoon BELPAIRESTRAAT (tussen de Langestraat en de Van Iseghemlaan tegenover de Madridstraat, voor wie het niet mocht weten !)

Geboren in 1789 te Oostende, overleed te Antwerpen in 1839. Advokaat, notaris en gemeenteraadslid van Oostende. Later griffier van de Handelsrechtbank, gemeenteraadslid en inspekteur van de scholen te Antwerpen. Schreef onder andere: Notices historiques sur la ville et le port d'Ostende, De la plaine maritime depuis Boulogne jusqu'au Danemark, ontving in 1825 de gouden medaille van de Akademie voor zijn werk. Schreef later nog: Examen des changements que la côte d'Anvers à Boulogne a subie tant à l'intérieur qu'à l'extérieur.

Leopold PASSCHIJSSTRAAT

Laatste burgemeester van de gemeente MARIAKERKE (van 1864 tot 1888 en van 1891 tot aan de fusie met Oostende op 1 juli 1899. Geboren te Mariakerke in 1834, overleed hij te Mariakerke dat Oostende was geworden in 1901.

O.V.

DE PLATE

Tijdschrift van de OOSTENDSE HEEMKRING V.Z.W.
DE PLATE

Verantwoordelijke uitgever :

E. DE TAEYE
H. Serruyslaan, 50
8400 OOSTENDE

Nummer 1/2de jaar oktober 1972

Overname van tekst is toegelaten mits bronopgave.

op

DINSDAG 24 OKTOBER 1972

te 20.30u.

in de conferentiezaal van het stadhuis te Oostende
spreekt

Konfrater Ir. W. VERLONJE

over

"M A N D E V L E C H T E N"
* * * * *

I. GRONDSTOFFEN

- het telen van de wissen
- herkomst en soorten wissen
- kenmerken en fouten van de wissen
- handel en kostprijs.

II. HET MANDEVLECHTEN

- het "ambacht"
- het beroep in het algemeen

III. ENKELE VLECHTWERKEN DIE VERTOOND WORDEN

- de kattedekker (benaming, gebruik)
- de pijlenrapershoed

alles opgeluisterd met dias voor het grootste gedeelte gemaakt bij mandevlechter Aloïs VERSTRAETE te Lo.

toegang gratis

O M M E G H A N C K

ONS WINTERSEIZOEN 1972-1973

Voor het volgende winterseizoen heeft het Bestuur
volgende programma vastgelegd :

DINSDAG 24 OKTOBER

Konfrater Ir. W. VERLONJE met een prachtige diareeks
en een uitstekende voordracht over het MANDENVLECH-
TEN.

VRIJDAG 24 NOVEMBER

Dr. Jur. DE BRUYNE over "DE BENDE VAN BAECKELANDT"

DINSDAG 19 DECEMBER

we graven in eigen schatten met een diamontage :
"OOSTENDE VROEGER EN NU"

DINSDAG 30 JANUARI

Statutaire Algemene Vergadering -gevolgd door
FOLKLORE-VEILING (enkel toegankelijk voor de leden)

DINSDAG 27 FEBRUARI

Konfrater R. ROUZEREE - bekend voordrachtskunstenaar
met als onderwerp : "DICHTERS VAN DE ZEE"
(een avond om van te smekken !)

DINSDAG 27 MAART

de Heer Julien DE VUYST van het Koninklijk Muziek-
conservatorium te Brussel - specialist van het
"Noordlied in Vlaanderen" met een voordracht over
"HET VOLKSLIED IN VLAANDEREN" met begeleiding van
oude instrumenten.

HET DRIEHOEKJE TE OOSTENDE:

Fredje Coopman, de nog levende oostendsche encyclopedie uit de Pelican Inn vertelt over het driehoekje van Oostende, ge weet wel het pleintje zonder naam waar Fransiscus- en Paulusstraten elkaar kruisen, dat daar vroeger een logementshuis stond genaamd "De Klippe". Fredje moet het goed weten want zijn grootmoeder hield het open en het was in dit huis dat de doornijkse steenkappers logeerden die de (nieuwe) Grote Kerke hielpen opbouwen.

DRAAIORGELS TE OOSTENDE

Met de folklorefeesten te Oostende (Pauluspleintje 18, 19 en 20 oogst en Grote Markt 9 en 10 september), alsmede op de braderie van de boelvar (2 en 3 september) was er in onze stad een orgeltje te gast "anno 1890" gebouwd door Charles Hooghuys.

De eigenaar-orgelbouwer verklaarde dat hij vóór en na de eerste wereldoorlog dikwijls te Oostende te gast was met zijn draaiorgel : in Mon Plaisir, op het hoekje van de E.Beernaertstraat en de Torhoutsteenweg en ook op het Hazegras.

Wie het draaiorgeltje bewonderd en beluisterd heeft moet niet alles geloven wat hij gezien heeft. Originieel stond er boven op geschilderd : Chles.Hooghuys-Brugge. De familie woont nu in Zeebrugge, maar voor de toeristen die een snapshot gemaakt hebben (en er zijn er honderden geweest), hebben we - vergeef het ons - Brugge met "OOSTENDE" overgeplakt. Tenslotte is het orgeltje een stuk Oud Oostende.

Voor liefhebbers van draaiorgels staat er te Zeebrugge, in de Evendijk West, 46, bij de Heer Hooghuys nog een "CONDOR" orgel, dat ook een stuk geschiedenis van onze stad is.

Het werd in 1910 door Louis Hooghuys te Geeraardsbergen gebouwd voor rekening van Paul Beauprez, uitbater van de zaal "De Zonnebloem" op het Hazegras te Oostende. In 1919 verhuisde het orgel naar de Vismarkt te Brugge en kwam uiteindelijk na veel tribulaties terecht bij de zoon van de bouwer die het volledig herstelde. Wie wil gaan kijken en luisteren wordt welwillend door de Heer Hooghuys ontvangen. Een tip voor een "Plate"-reiske ?

EN NOG DRAAIORGELMUZIEK

Een folklorefeest inrichten brengt een mens soms op eigenaardige wegen. We ontdekten te Koksijde iemand die draaiorgels en mechanische muziekinstrumenten verzamelt ... er staan er eventjes 26 ! Zijn huis en aanbouwen staan er vol van en men vindt er alle mogelijke modellen en types.

Naam : de Heer Dagraed, R. Vandammestraat, 45, KOKSIJDE. De Heer Dagraed is de gelukkige bezitter - tussen de andere grote stukken - van een echt MORTIER-ORGEL.

.../...

Naast Hooghuys is de naam Mortier een bekende op gebied van draaiorgelbouw in ons land.

Wist ge bijvoorbeeld dat de firma Hooghuys te Zeebrugge nog altijd ouderwetse draaiorgels maakt (met pijpen!) voor Engeland en de Verenigde Staten waar zulke instrumenten op het ogenblik furore maken ?

LIDGELDEN VOOR 1973 !

De Minister van Financiën van De Plate maakt bekend : "lidgelden en bijdragen voor 1973 worden van nu af met dank aanvaard.

"gestort kan worden op postrekening nr. 38.45 van de Bank van Brussel met melding : "lidgeld De Plate 1973 - nummer : S/00/51822" ofwel

op postrekening nr. 534334 van "AN.HYP, met melding "lidgeld De Plate 1973 - nummer: 9.109.554

"Hiermede zullen de leden het Bestuur veel moeite besparen in verband met de inning van de lidgelden "voor 1973.

Er wordt vast gezorgd dat er geen twee keren lidgeld opgehaald wordt.

DAT HET VUURTJE BLIJVE BRANDEN

Beste Konfraters, ik heb me een beetje voor de karre gespannen in het afgelopen jaar om het tijdschrift van De Plate, waarvoor het Bestuur het initiatief heeft genomen in gang te krijgen, samen met de zeer gewaardeerde medewerking van Hoofdman De Taeye, Onderhoofdman Vilain en nog enkele konfraters die stof gaven om het boekje te vullen.

Het is misschien wel niet allemaal afgelopen zoals we het dachten te doen, maar we hebben ons best gedaan. Dit is het laatste nummer waar ik rechtstreeks mijn medewerking aan verleen, ik vertrek op 4 november voor een paar jaar naar zuidoost-azië. Er komt dus een plaatsje vrij op de redactie. Met mijn tot weerziens aan allen vraag ik dat ieder onder U naar zijn vermogen een handje zou willen toesturen om het vuurtje in gang te houden.

Er kan nog veel beter verwezenlijkt worden en ik hoop dat dit tijdens mijn afwezigheid zal gebeuren.

Tot weerziens over twee jaar.

Jef Klausing

.../...

DE GESCHIEDENIS VAN ONZE HEEMKUNDIGE MUSEA

Als naschrift over "De Geschiedenis van onze Heemkundige Musea" door Hoofdman De Taeye geschreven voor onze eerste jaargang, kregen we van Konfrater Mestdag uit Brussel het volgende.

"Ik moet U nogmaals feliciteren voor de geschiedenis van onze musea die U komt te eindigen. Alles was zeer duidelijk en zeer goed verteld, maar wat kort. Ik had gedacht dat U zou geschreven hebben over de kans die ons gegeven werd door Gravin de Meeus d'Argenteuil, de geliefde eredame van wijlen Koningin Elisabeth, om het oud paleis van Koning Leopold I in de Langestraat te mogen gebruiken om er ons museum definitief te vestigen. Ik kreeg in die tijd nog een brief van U om U te vertegenwoordigen bij Graaf de Lanoy, sekretaris van het Koninklijk Domein, alles was aangevraagd toen Koningin Elisabeth plotseling stierf. Dat was omtrent de tijd dat we met ons museum weg moesten uit "Chez Pan".

DE POST HEEFT ONS EEN FERME TOER GELAPT ...

Jawel, door de tarieven van 3,50 Fr op 4,50 Fr te brengen. Leden die zich tot het bestuur richten en een antwoord verlangen worden beleefd verzocht een postzegel voor antwoord bij te voegen.

EEN ENGELS JOURNALIST OVER ONS FOLKLORE-MUSEUM

John Kennedy Melling, engels journalist, bezocht dit jaar Oostende en het Folklore museum. Hierover schreef hij een artikel in de "Evening Echo" welke we onze lezers zeker niet willen onthouden. We geven het hier in de oorspronkelijke engelse tekst om zeker aan de stijl niet te kort te doen door een vertaling.

Bovenop het artikel prijkt een foto met de Oostendse vier reuzen met volgend onderschrift :

"An unusual form of mardi gras or carnival figures...
"in Ostend they are of actual fisherfolk, carried in
"processions as were London's Gog and Magog and
"Amsterdam's Goliath. One of the heads is preserved
"in Ostend's Musee Folkloristique ?

OSTEND'S LIVING LESSON ON FOLKLORE

Antiques

OSTEND, like Southend, became a popular Royal bathing-place in the 18th and 19th centuries.

.../...

It is, of course, a main sea and airport for Europe, a famous spa, a historic site, and it possesses Europe's newest luxurious casino with top names in nightly entertainment.

Returning from Dusseldorf recently, we stopped to see the shows and check on the antiquities.

The Folklore Museum in the market place gave me not just the antiques but their place in sociology.

This privately-owned museum, on the floor below the municipal museum and art gallery with its splendid collection of Ensor paintings, is well laid out in the modern style.

Ostend has developed, over the past 1.000 years, from two harbours, one of which vanished after a great storm in 1390 And is now below the present beaches which have yielded many treasures.

Stone Age antiquities are as clear to follow as Roman, from bones used as ice-skates to Roman lamps, vases, an antique pestle and mortar, saltglazed pottery and bellarmine jugs (named after Cardinal Bellarmine, and with a bearded face under the beaklike spout).

It was news to me that Ostend, like Southwark, had its own Delft pottery with the familiar blue and white tiles.

Even a Roman drain makes sense when you can understand the street plan.

Hems are continually added from every house demolished to become flats.

A useful section consists of the collections of medals, flags, records of Ostend societies. Of course, there are the additional sections of porcelain, including Staffordshire glass and working music boxes, but the emphasis is on the town's logical development.

We see how the French and Spanish occupations have affected the country as did our Norman Conquest, how the Battle of Ostend was fought in 1602/3, and even how the present cothurni-like shoes worn so clumsily today by teenage girls were derived from stiltlike shoes worn by fishwives walking centuries ago in deep sand and mud.

I was naturally particularly interested in the section La Belle Epoque, those glorious civilised golden Edwardian and Georgian years. Here are magnificent giant posters of casino balls, of opera at the original Theatre Royal, postcards, programmes, even the bathing from the machines I used in the preplastic 1930's.

.../...

The dread days of La Quarante, the 1940 period, which saw the demolition of the casino, and the proclamations and the rationbooks, change to liberation and the present era of the premier resort, port, fishing harbour, and new casino.

Museums must have a policy, rather than be a drapers window of treasures, and the Folklore Museum succeeds admirably, It could well be copied by others.

Tot hier John Kennedy Melling. Misschien zullen enkele leden, die dit nog niet gedaan hebben, benevens zoveel oostendenaars, hiermede aangespoord worden ook eens ons folkloremuseum, HUN heemkundig en geschiedkundig museum te bezoeken.

ONZE VRAGENBAK *****

We beginnen met het einde van vorige reeks :

Beste kurieuzeneuzen, vragenstellers, lezers en antwoordgevers, hier zijn we weer met een nieuwe reeks vragen en antwoorden over onze goede oude stad. We verwachten opnieuw veel vraag en wederwoord. Iedereen is welkom in deze vragenbak.

DE GARRE VAN KORNEE -----

Het laatste woord is nog niet gezegd in deze kwestie en we stellen daarom nog eens de vraag : Waar lag de garre van Kornee destijds in onze stad. De nummers van de vorige jaargang brachten al heel wat kommentaar. Maar we wachten op een definitief antwoord.

AYASASA -----

In het laatste nummer werd gevraagd wie de tekst van dit kinderliedje kon bezorgen. Even uw memorie raadplegen a.u.b.

DE GARRE VAN KORNEE -----

Hierover schrijft Konfrater Mestdagh uit Brussel : Na het "portje van Hoera, de Aartshertoginnestraat, de Torhoutsteenweg, de garre van Nieuwpoort" ziehier nog wat anders en uit zeer goede bron.

De garre van Kornee was vóór 1900 waar nu de "Nieuwe Zaal" is in de Fransiscusstraat. Het werd eerst genaamd "de hovetjes" en ook de "stallingen van Van de

.../...

Wijngaert' en vóór 1900 stonden er 10 kleine huisjes. Wie zegt beter ???

OOSTENDSE ZIFTELINGEN

van Konfrater Mestdagh :

- met je gaper naar boven = als ge dood zijt
- lopt no je moer - 'k heb geen zaken met U of loopt naar de duivel

zijn er nog ? Laat ze maar komen, ze kunnen misschien in de tweede uitgave van het Oostends Woordenboek van Konfrater Roland Desnerck, als ze er nog niet zouden in staan.

DE LEEUWENBRUG TE OOSTENDE

Konfrater Vilain hoorde onlangs iemand spreken over de "Leeuwenbrug" te Oostende. Op zijn vraag werd hem medegedeeld dat dit zeer waarschijnlijk de brug moet zijn die aan het begin van de Tettebrug over de baan loopt naar de Konterdam.

Is dit wel juist ? Zo niet, waar ligt dan de leeuwenbrug en van waar komt de naam ?

O P D E L E E S T A F E L
* * * * *

VAN OBUSHULS TOT SIERSTUK

Uitgave van de nieuwe vereniging : DE ZONNEBEEKSE HEEMVRIENDEN, van de hand van het bestuurslid de Heer Guido Vermeulen : 32 bladzijden, zeer verzorgd en voorzien van een zestal fotos.

Brochure is te bekomen door overschrijving van 60fr op P.R. 277 van de Generale Bankmaatschappij voor het nr. : 570394 van de Zonnebeekse Heemvrienden.

HEEMKUNDIGE WERKJES VAN DHR. TEUNINCK

De Heer Teuninck is voorzitter van het Westvlaams Verbond van Heemkundige Kringen en sekretaris van de Heemkring Maurits Van Coppenolle. Van zijn hand zijn volgende werkjes verschenen en nog te bekomen (door storting van het bedrag op P.C.R. : 16.44.54 van de Heemkring Maurits Van Coppenolle te Sint-Andries/Brugge. :

.../...

BRUGSE GODSHUIZEN - 5 Fr
HET MEMLING MUSEUM EN HET SINT JANSHOSPITAAL
TE BRUGGE - 35 Fr
DE BARZE - 30 Fr
HET SCHILDERAMBACHT TE BRUGGE - 40 Fr

EDWARD VLIETINCK

Het veel genoegen melden wij aan onze leden dat pas uit de pers verschenen is, het eerste werkje, als uitgave van de Heemkundige Kring "De Plate". Het betreft door ons medelid de Heer Raf Seys geschreven, een biografie van de Oostendenaar, Edward Vlietinck, tot nu toe de beste en de volledigste schrijver van de geschiedenis onzer stad. Dit werkje, dat ieder lid als plicht heeft te bezitten, kan bekomen worden bij de Hoofdman E. DE TAEYE, H. Serruyslaan 50, door storting op zijn P.C.R. Nr. 359920, van de som van 25 Fr. Het kan ook bekomen worden iedere zaterdag morgen, in het Heemkundig Museum of bij de hoofdman ten huize. Willen onze leden dat nog verder soortgelijke werkjes door de "Plate" worden uitgegeven, is het hun morele plicht dit eerste werkje snel aan te kopen. Wij wachten op U.

OOSTENDS WOORDENBOEK

Wij bevelen U aan, het standaardwerk "Het Oostends Woordenboek" van de hand van ons medelid Roland Desnerck, dat zo pas verschenen is. Een echte Plate zal bij het doorsnuffelen van dit prachtig werk veel genoegen beleven. "De Plate" wenst de moedige vorser hartelijk proficiat.

HET EEN EN HET ANDER OVER HET HEEMKUNDIG MUSEUM

Na het verschijnen in ons informatieblad van de geschiedenis van de Heemkundige Musea in Oostende, vroegen verscheidene leden dat we ook eens een korte beschrijving zouden willen doen van al hetgene er in ons Heemkundig Museum te bezichtigen is. Volgaarne wil ik aan deze wens voldoen.

Het Museum bezet vier grote zalen, waarvan de eerste voornamelijk de lokale geschiedenis behandelt. Deze zaal draagt de naam van de archeoloog Chocqueel, de schenker van de belangrijke verzameling voorwerpen, vrucht van zijn opzoekingen aan ons strand, tussen Mariakerke en Raversijde. Afkomstig uit Berck kwam

.../...

de Heer Chocqueel, na zijn huwelijk met een Belgische, zich vestigen aan de Vlaamse Kust waar hij vermoede vruchtbaar archeologisch werk te kunnen verrichten.

Voor belanghebbenden in de vorming van onze kust en de geschiedenis onzer streek, is die verzameling uiterst interessant. Wij vinden er overblijfsels van dieren uit de prehistorische periode, zoals tanden en beenderen van mammoets, hoornen van grote rendieren, enz... De Neolitiek is er ook goed vertegenwoordigd door talrijke scherpers, driekantige pijlpunten, messen, scherven uit vuursteen en ook bewerkte beenderen. Uit de IJzerperiode vinden wij er talrijke scherven waarvan meerdere versierd met decoratieve motieven. Uit de Gallo-Romeinse periode vinden wij er talrijke voorwerpen zoals amforas uit wit of roodsteen, fragmenten cera = miek-sigilée, en kruiken. De verzameling is volledig geweest door een stuk waterleiding en vloerstenen door onze medewerker, wijlen de Heer Vieren, gevonden te Oudenburg. Uit de middeleeuwen, van de 10e eeuw tot het verdwijnen van de Streep einde 16e eeuw, vinden wij er talrijke voorwerpen, zoals alle vormen van potten en pannen in zwart en rood baksteen, kannen en kruiken, granieten mortieren, een ijzeren pot, versiersels, gordelgespen, klederknoppen, mesheften, loodjes voor de visserij en het weven, tal van kleine voorwerpen waaronder munten en een zeldzame goed bewaarde bedevaart medalie, strijkstenen, bronzen lepel, gebroken spoor, stuk tinnen kruik, schoenzolen, schaatsen uit been, pijpen, enz... De verzameling is hier ook aangevuld geweest door onze medewerker Vieren met enkele voorwerpen waaronder een prachtige ijzeren ketel, die bewaard is gebleven dank aan een dikke laag schelpenkalk, die hem gans bedekte.

Vóórdat we verder gaan, wil ik eerst nog Uw aandacht trekken op een grote schilderij aan de muur, waarop we de oude kustlijn zien, met in opdruk de huidige, en een tweede kaart met de oude stad en in overdruk 1) de stad met haar versterkingen, 2) de moderne stad. Aan de muur hangen nog twee interessante schilderijen, de ene met de vismarkt vóór het beleg van 1601-04 en de andere met de heropgebouwde grote markt na het beleg.

Nu volgen kasten met a) voorwerpen gevonden bij opgravingen in stad, oude tegels, bakstenen, potten van oostends aardewerk (1670)

b) Vlaams aardewerk uit de 16e tot 18e eeuw

c) Oud koperwerk, ketels, dooipotten, enz ...

.../...

De linkerkant van de zaal Chocqeel eindigt nu met de herinnering aan het wereldberoemd beleg van de stad, van 1601 tot 1604. Aan de muur bewonderen wij vier lange schilderijen, werk van onze stadsgenoot Em. Bulcke. Deze schilderijen zijn gemaakt geweest, na lange opzoekingen in musea en bibliotheken, als projekt van een praalstoet die had moeten uitgaan ter gelegenheid van de verjaring in 1904 van het beleg van de stad. De verwezenlijking ervan ging niet door, gezien de hoge kosten die het zou geveerd hebben. We vinden nog een andere schilderij met een taferel uit het beleg, gezien kant van de spaanse troepen. Aan de muur nog een zeldzame kaart met de fasen van de omsingeling door de aanvaller. Een relief kaart van de stad in 1602, werk van ons medelid G. Desnerck, kanonballen en afgeroeste degenen volledigen de spaanse periode.

Met dit relaas eindigen wij in de helft van het bezoek aan de zaal Chocqeel.

In ons volgend nummer nemen wij dit bezoek verder. Tot weerzien,

(vervolg volgend nummer)
De Hoofdman.

OOSTENDSE LAPNAMEN

Toekomende maand zullen we een lijst publiceren van de Oostendse lapnamen bij de visserij, rond het jaar 1920.

Deze interessante lijst werd opgesteld door een gekend Oostends figuur.

DE PLATE

Tijdschrift van de Oostendse Heemkundige Kring, V.Z.W.
"DE PLATE"

Verantwoordelijke uitgever :

E. DE TAEYE
H. Serruyslaan, 50
8400 OOSTENDE

Nummer 2 van de 2de jaargang / november 1972
Overname van tekst is toegelaten mits bron-
opgave.

U I T N O D I G I N G

= = = = =

Het Bestuur van de Heemkundige Kring "De Plate" heeft de eer en het genoegen U vriendelijk uit te nodigen op de tweede voordrachtavond van het winterseizoen 1972-1973, die zal doorgaan op

vrijdag 24 november 1972

te 20.30u. in de conferentiezaal van het stadhuis.

Het onderwerp : "BAEKELANDT"

De spreker : Dr. Jur. DE BRUYNE

Een graag aanhoorde spreker, een echte folklorist, die voor onze leden geen onbekende meer is, en ons reeds over boeiende onderwerpen heeft gesproken. Nu zal hij het hebben over Baekelandt en zijn bende. Ziehier een korte inhoud van de voordracht.

Onder de Franse bezettings- en revolutietijd maakte Baekelandt en zijn bende furor in Midden-West-Vlaanderen. Vijftig jaar later was hij de boeman van een boekenverslindende bevolking en het prototype van de bandiet. Dr. Michiel De Bruyne heeft zeer nauwkeurig bronnen en literatuur terzake doorwerkt en zal ons pogen te schetsen wie BAEKELANDT in werkelijkheid was. Vlaamse weerstander ? Republikeins verklikker ? Moderne gangster ? Gevaarlijke nozem ? Er werd bovendien reeds zeer veel geschreven over deze Westvlaamse figuur die te Lendelede geboren werd en in 1803 te Brugge op de Grote Markt onthoofd werd. Op talrijke vragen zal gepoogd worden een antwoord te geven : wie waren de leden van de bende ? Wie waren de slachtoffers ? Hoeveel moorden staan op hun actief ? Wie was de werkelijke leider van de bende ? Hoe ontstonden de talrijke legenden ?

Liefhebbers van geschiedenis ; merk deze avond met een dik kruis, ge moogt dit niet missen en wij durven er op wedden dat niemand zich tijdens deze avond zal vervelen.

Let wel op : de voordracht gaat uitzonderlijk door op een vrijdag, en niet op een dinsdag als naar gewoonte. Wij rekenen eens te meer op een talrijke opkomst.

Ingang gratis.

Het een en het ander over ons Heemkundig Museum

1. Nieuwe aanwinst

Sedert jaren waren wij op zoek naar iets dat in ons Museum ontbrak. Het nieuws viel ons over enkele dagen uit de lucht dat er een oude "Schaarslijperskar" te vinden was te Stene. Onmiddellijk trokken wij met onze verkleefde confrater Gilbert op zoek naar het voorwerp en vonden het in een oude schuur. Na een nauwkeurig onderzoek kwamen wij tot de vaststelling dat het voorwerp goed bewaard was gebleven, en het mechanisme intact en in orde was. Na wat onderhandelen sloegen wij toe en het sedert lang begeerde voorwerp werd onze eigendom. Nu moeten wij er aan toevoegen dat het verhuizen naar ons Museum geen kinderspel is geweest. Moedige mannen zoals Gilbert, Diesje en nog een vrijwilliger zijn er toch mede klaar gekomen en de "Schaarslijperskar" staat nu in volle glorie in het Museum te prijken.

2. Bezoeken aan het Museum

Enkele dagen geleden sprak een persoon mij aan over het Museum. Hij had er wel over horen spreken, maar wist niet waar het gelegen was. Ongevoelbaar maar waar ! En nochtans kan men de gewenste inlichting in de Oostendse weekbladen en ook in de Kulturele Kalender door de Kulturele Raad uitgegeven en in alle huizen van stad verspreid, terugvinden. Wat moeten we nog meer doen ?

De Hoofdman

ERRATA

In ons vorig nummer slopen een paar storende typfoutjes. Gelieve op bladzijde 2 te lezen dat Julien De Vuyst specialist is van het MOORDLIED en niet van het Noordlied. Op bladzijde 8 was er spraak van heemkundige werkjes uitgegeven door de Heer Teuninck. Het moest natuurlijk gelezen worden als PENNINCK. Wij vragen aan de Heer Penninck, Voorzitter van Westvlaams Verbond van Kringen voor Heemkunde, hierbij onze excuses te willen aanvaarden.

LIDGELDEN

Een lid liet ons opmerken dat we vergeten waren het bedrag van het lidgeld voor 1973 mede te delen. Het is 100 Fr (gewoon lid), 300 Fr (steunend lid) en minimum 500 Fr voor ere-leden.

.../...

Het een en het ander over het Heemkundig Museum
(vervolg)

In het vorig nummer van ons tijdschrift sprak ik over al hetgene te bezichtigen was in de zaal Chocqueel van ons Museum.

Gezien het groot aantal tentoongestelde voorwerpen, moest ik stoppen met het onderzoek van de eerste zaal. Het tweede gedeelte van die zaal zullen wij nu verkennen. Het is verdeelt in drie lokaaltjes, waarvan het eerste gewijd is aan de Oostenrijkse, Franse en Hollandse periode van onze geschiedenis en ook aan het begin van onze onafhankelijkheid. Van de Oostenrijkse zien we twee plannen van de stad in 1704 en 1723, een plan van de wateringen ten westen van de stad in 1750; drie exemplaren van aanplakbrieven van 1755, 1767 en 1779, een prachtig zicht op de haven van 1780, een ontwerp van het nieuw stadhuis van 1711, en eindelijk de ceremoniekledij van burgemeester A. Van Iseghem, (1788-1791). Kledij die in de familie bewaard is gebleven en nu in bewaring bij ons blijft. Wat de Franse bezetting betreft hebben wij een zicht op het fort Napoleon, 3 plannen van dit fort, twee aanplakbrieven, een prachtige ets met een zicht op het "Camp d'Ostende" en vele souvenirs van de oud gedienden van Napoleon die hier een verbroedering gesticht hadden. Daarop volgt nu de Hollandse periode met 2 prachtige etsen met zichten op de grote walvis in 1826 hier aangespoeld, en een zicht op de stad, gezien kant van het Uilepoortje.

Van het begin van de Onafhankelijkheid van België tot het jaar 1890, vinden wij nu volgende dokumenten: een diploma aan de stad geschenken na de revolutie van 1830, een gebeeldhouwde kader met onder ander de twee stads-sleutels aan Koning Leopold I aangeboden bij zijn eerste intrede te Oostende, een ets met het portret van onze eerste koningin te Oostende overleden, een aanplakbrief van 1841. Dan volgen talrijke schilderijen en etsen met zichten van Oostende, waaronder werken van F. Musin, Michel Van Cuyk, vader Permeke, Brackx, en twee stadsplannen van 1880 en 1890. In het midden van dit lokaaltje vinden wij twee kasten met dokumenten en een verzameling oude reclame kaarten.

In het tweede lokaaltje, vinden wij een schone herinnering aan de "Belle Epoque" in Oostende, periode die ook een glanspunt is van de geschiedenis onzer stad. Hier zijn te veel dokumenten te zien om ze stuk per stuk te vernoemen. We zullen er dan ook maar een samenvatting van geven. Een grote schilderij van F. Musin, affichen, maquette van het Kursaal in 1943 door de Duitsers afgebroken, toonkasten met velerlei dokumenten, gebruiksvoorwerpen en opsmuk voor dames, souvenir winkelje, een vrouwenbadkostuum, de eerste gramfoon, een oud fotoapparaat, een oude telefoon, zichten van Oostende, wimpels uitgegeven ter gelegenheid van feesten. Het derde lokaaltje herinnert aan de oorlog 14-18.

.../...

de tussenperiode 1918-1940 en de oorlog 1940-1945, te Oostende. Wij zien er kaarten met zichten, kant bevolking en kant bezetter, aanplakbrieven, noodgeld en schilderijen van het fort Napoleon, van Vanneste en de batterij van het Palace Hotel door E. Bulke, dit wat de oorlog 1918 betreft. Van de tussenperiode zien we talrijke aanplakbrieven, dokumenten, muziekpartituren, foto's over de Burgerwacht, boeken over Oostende, enz... En eindelijk van de oorlog 1940-1945, hebben wij zichten van de verdedigingswerken, zichten van de ontploffing in de haven in 1944, ravitailieringzegels, plan van het Koninklijk chalet door de bezetter versterkt en een vaandeltje door onze bevrijders de "Manitoba Dragoons", de stad aangeboden. Na de oorlog kreeg Oostende het Oorlogskruis en te dier gelegenheid werd de Burgemeester een vaandeltje met de Oostendse kleuren en het nieuw stadswapen op gebrodeerd aangeboden. Deze souvenir is daar ook nu in bewaring.

Daarmede eindigen wij ons bezoek aan de zaal Chocqueel. Het bezoek aan de tweede zaal af de zaal Emile Bulcke, zal verschijnen in ons nummer van december.

Tot weerzien.

De Hoofdman.

DE LEEUWENBRUG

Vanwege onze leden Maurice en Raymond Vantournhout ontvingen wij een antwoord betreffende onze vraag in het oktobernummer aangaande de ligging van de Leeuwenbrug te Oostende. Ziehier wat wij uit hun schrijven vernemen :

"De Smet de Naeyerbrug" heeft een stenen brug waar onder de spoorweg loopt, beter bekend bij de Oostendenaars als "DE TETTEBRUG". De voortzetting van deze laan heeft aan de sluizen twee bruggen, een naar de zee kant "DE ENGELBRUG" wegens de vier bronzen beelden die er destijds op stonden. De andere brug voor de hangars is "DE LEEUWENBRUG", waarvan de uiteinden versierd waren met vier prachtige bronzen leeuwen. De voeten in blauwsteen staan er nog. Met leedwezen heb ik medegemaakt hoe de Duitse bezetter al deze beelden in beslag "gestolen" heeft".

Een ander lid, Ed. Vanalderweireldt, schrijft ons :

"De Leeuwenbrug is de lage Demeybrug (de brug bij de dokken) die met leeuwen versierd was. Bekijk het boekje "Oostende in oude zichtkaarten", foto 22. Dus de eerste brug noemde men de Tettebrug, de tweede noemde men de Leeuwenbrug".

.../...

.../...

VAZEN EN LEEUWEN AAN DE KONINKLIJKE GALERIJEN

De leden Vantournhout vragen verder in hun brief :

"Door het bouwen van het "Olympisch zwembad" zullen aldaar beelden moeten verdwijnen. Wat zal er van komen ? Zullen ze hier of daar nog dienen als versiering in "De Hof" of "Bosje" ? Of zullen ze onder de slopingshamer komen, zoals de "Stenen Bank" van de Koninginnelaan ?

Zou "De Plate" de nodige voetstappen niet kunnen doen om deze te redden ? Zij werden in de oorlogsjaren 1914-1918 gemaakt".

We kunnen onze leden mededelen dat hun pertinente vraag onmiddellijk in het Comité is behandeld geworden en dat een schrijven met vraag tot redding van die beelden aan het Stadsbestuur van Oostende is gericht geworden.

DE GARRE VAN KONNEE

Eindelijk schijnen we nu de juiste ligging te kennen van de Garre van Konnee. We laten hierbij de uitvoerige tekst volgen, die ons lid Ed. Vanalderweireldt hieromtrent neerschreef :

"De oude Vuurtorenwijk bezat eertijds drie steegjes. Schilderachtig ? Wellicht. Doch het waren ongezonde gangetjes met onmogelijke krotwoningen. Twee er van verdwenen in 1905, de derde hield koppig stand totdat de Vuurtorenwijk in 1925 geheel moest verdwijnen.

1. Impas A : Dit steegje werd gebouwd in 1894 en was laag gelegen. Het werd de pit (= put) van Meetje Cornu genaamd, en liep uit op de Vuurtorensteenweg. Naast de smalle ingang lag het bekende winkeltje en Café van Petrus David-Cornu. Dit steegje verdween in 1905 voor het aanleggen van de Werktuigkundigestraat en Loodsenstraat.
2. Impas B (of Garre van Konnee) : Deze Impas was gelegen nabij de Vuurtorensteenweg, eveneens in de pit van Meetje Cornu. Het was een Garre met zes kleine woonsten, gebouwd in 1894 en bewoond door Vansteene Pieter, Willaert Richard, Saele's Johanna, Mesier Johanna (bijgenaamd Wanne Bluts) en Cornelius Robaeys, naar wie de Garre genoemd werd door de Vuurtorenaars.
Het laatste huisje diende als pakhuis voor Petrus David die handel dreef in koolteer en fasselen voor de sloepen op de kielbank. Het steegje verdween in 1905.

.../...

.../...

De beide steegjes waren eigendom van Petrus David en echtgenote Rosalie Cornu (Meetje Cornu). In de Garre van Konnee deed zich in 1904 een klein geval voor die wij hier voor de plezierige noot vermelden. Op zekeren dag passeerde op de Vuurtorensteenweg een zekeren Siessen Soete, die op Sas-Slykens woonde, en met zijn ezel en kar op weg was naar het strand om zand te laden, die hij verkocht in de herbergen. Aan de Garre gekomen hield Siessen stil en ging in het steegje om aan een behoefte te voldoen. Op hetzelfde ogenblik kwamen twee politie-agenten voorbij, die Siessen oppikten en naar "de bak" brachten. De bootjesjouwens die het voorvalletje hadden opgemerkt, en gewoon waren Siessen te plagen, zetten hem op zijn kar en begeleid door de twee politiemannen trok de stoet tot aan de bak in de Edward Hammannstraat, terwijl ze later zongen :

En Siessen stond te pissen
in de Garre van Konnee
D'er kwamen twee pliesjes
en paken Siessen mee.
Siessen zei "Weleire
en k'en ik niets gedoan ;
aan'k het moeten weten
k'aan in 't garretje niet gegaan"
En zonder veel kak
en op hulder gemak
plooiden ze Siessen in de bak !"

3. Impas Blankebergestraat : De ingang van dit steegje lag tussen twee gebouwen in de Blankenbergestraat. In deze Garre waren drie huizetjes, bewoond door Belpaeme Léon, Paepé Delphine en Assemus Constant. Tussen deze huizen lag nog een wegje, dat liep naar het veld. Daar stonden nog woningen van Kootje Vannecke en Henri Logghe. Deze Impas werd gebouwd in 1895 en verdween geleidelijk tussen de jaren 1925-1928."

Julius Mac Leod ter ere

=====

De geleerde werd geboren te Oostende op 19 februari 1857. Zijn vader, Aimé Mac Leod, was een liefhebber van biologie en medewerker van de befaamde astronoom A. Quetelet. Zijn moeder, Sophie Fredericq (1819-1895), was een halfzuster van Rosalie en Virginie Loveling en schreef, onder de schuilnaam "Mevrouw Sophia", niet zonder talent o.m. een gewaardeerd volksboek "De Menschen en de Dieren", dat in 1869 door het Willems-Fonds werd uitgegeven en bekroond.

Julius Mac Leod studeerde aan de Rijksuniversiteit te Gent vanaf 1875 en promoveerde op 17 juli 1878, met de grootste onderscheiding tot Doctor in de natuurwetenschappen. Zijn eerste publicaties, helder van opzet en gesteund op een grondig onderzoek, handelden uitsluitend over dierkundige onderwerpen. Mac Leod, veelzijdig en ondernemend van geest, stond aan de Universiteit achtereenvolgens als preparator, assistent, bijzonder geaggregeerde (1883) en docent (1885) gedurende jaren in dienst van de zoölogische wetenschappen (anatomie, histologie en fysiologie).

In 1887 kwam er plotseling een kentering in zijn leven en wetenschappelijke bedrijvigheid. Mac Leod werd op 16 april 1887 benoemd tot professor in de botanie. Zijn interesse, gescherpt en verruimd door verscheidene wetenschappelijke reizen naar het buitenland, verlegde zich meer en meer naar het terrein der plantkunde. De vrije natuur was zijn element en, naar het getuigenis van zijn oud-leerling Paul van Oye, kon hij het te langdurig en te intens achter elkaar microscopiseren niet langer harden.

In zijn geestelijk testament, "The Quantitative Method in Biology" (Manchester, 1919) sprak Julius Mac Leod de geloofsbelijdenis uit dat elke conclusie op veel nauwkeurige en gecontroleerde waarnemingen steunen

.../...

moest, een verrassend nieuw geluid in de biologische wetenschap, wat aanvankelijk op onbegrip stuitte. Vanaf de jaren 1893-1894 werd de bioloog ook socioloog. De lessen der levende natuur, niet deze van de zgn. beschaving, gebruikte hij als leidraad om het lot der mensen, en vooral van het volk, te kunnen verbeteren. Op 1 december 1887 werd Mac Leod medeoprichter van het "Kruidkundig Genootschap "Dodonaea" en haar voorzitter tot 1914. Hij stichtte en organiseerde de eerste "Vlaamsche Natuur- en Geneeskundige Congressen" vanaf 1887, maar trok zich terug in 1904, toen anderen een richting voorstonden, die indruiste tegen zijn later juist gebleken opvattingen. Mac Leod is de eerste Vlaamse geleerde geweest, die volksleergangen over microscopie in zijn laboratorium invoerde.

De oorlogsperiode 1914-1918 bracht onze beroemde stads-
genoot met zijn echtgenote door te Manchester, waar hem het doctoraat honoris causa in de wetenschappen van de Victoria University toegekend werd. Pas terug in België op 15 februari 1919, overleed Julius Mac Leod te Gent aan de gevolgen van een verkoudheid op 3 maart 1919.

Een groot geleerde, een ware volksvriend en Vlaming was heengegaan ...

E.S.

KUNT GE ZE NOG ? ZING DAN MEE

liedjes van vroeger uit de verzameling van Jef Klau-
sing.

HET VERDOOLDE KIND

De damp steeg op, de morgenstond,
De sneeuw viel langs de wegen
De lichtjes op de molen blonk,
Een arm knaapje tegen
Het ging naar huis, het was zo koud)
De gure wind blies door het woud) 2 x

Daar rees zijn dorpje naar omhoog
Hij zag zijn heiligdom weder
Maar tranen glommen in zijn oog
Het arme kind zonk neder
Het was zo moe, zijn dorp nog ver
Ginder blonk reeds de avondster

Waar of het knaapje blijven mocht
Wie zou er zijn moeder troosten
Een dag verging, een andre dag,
Verscheen aan het schitterende Oosten
En bij het klimmen van de maan
Vond men zijn lijkje langs de baan.

Wie had het arme kind gedood
Die daar was ingeslapen
Zijn handjes en zijn kleed waren rood
't Bloed kleefde langs de slapen
Men zag de sporen van een hond
en een voetstap die er neven stond

Een rijke jager schoot het neer
Toen hij er dicht was tegen
Omdat het knaapje lief en teer
Zich bevond op zijn wegen
Het ging door 't bos, de kortste baan,
Ziedaar wat 't knaapje had misdaan

Veel jaren zijn voorbij gegaan
Geen mens meer die 't zal weten
Waar dat die misdaad werd begaan
Het arm kind is vergeten
En 't madeliefje dat daar nu bloeit
Heeft 't bloedig plekje overgroeid.

Het gaat hier om een lied van rond de eeuwwisseling:
zeer romantisch. Op het eerste zicht zou men denken
met een "moordlied" te doen te hebben. Niets is min-
der waar. Het is veeleer een romance met een sociale
grondslag : de tegenstelling tussen arm en rijk. Het
kind dat door het bos ging om spoediger thuis te zijn
en dat door de rijke jager zomaar werd doodgeschoten.
Dat laat ons vermoeden dat het om een "socialistische
romance" gaat die, bij de opkomst van de klassenstrijd,
er op bedoeld was - zoals zoveel andere liederen -
de werkende klasse tegen de rijkaards op te zetten.

--- -----

Ons trouw bestuurslid en bezieler van ons maandblad "De Plate", Jef Klausing, is op 8 november voor de duur van twee jaar naar Maleisië vertrokken. Hij heeft vanwege de F.A.O. een nieuwe opdracht als visserij-expert bekomen. We wensen Jef veel geluk met deze aanstelling en hopen dat hij deze twee jaren in prima-conditie zal doorbrengen om zo vlug mogelijk dan zijn familie en zijn "Plate-vrienden" te vervolgen.

Jef heeft er tot op het laatst nog overal aan gehouden een afscheidsgroet te gaan brengen. Zo heeft hij een paar dagen voor zijn vertrek nog de laatste bestuursvergadering van "De Plate" bijgewoond. Maar enkele dagen voordien was hij er ook nog op uitgetrokken om aan de vrienden van de "Vlaamse Vereniging voor Familiekunde" een goededag te zeggen. We zouden beter zeggen een goede nacht ! En Jef die sportief naar hun lokaal per fiets gekomen was, zag om 1 uur 's nachts aldaar geen fiets meer staan. 's Anderendaags ging hij dit aanmelden in het politiebureau. "Waar en hoe laat ben jij je velo gestolen ?" vroeg de agent van dienst. "Vannacht om 1 uur aan de Morre" verklaarde Jef. "En wat deed gij zo laat aan de Morre ?" wenste de verbalisant te weten. "Wel een pint drinken" zei Jef. "Mijnheer, als je me voor de aap wilt houden, dan kun je best gaan" zei de politiemann, die natuurlijk niet wist dat er een klubhuis met een kleine bar in het lokaal van het V.V.F. gevestigd was. En zeggen dat dit lokaal naast het dodenhuisje vroeger dienst deed als politiebureau!

WEET U WAT EEN HANDSPEEKE IS ?

Een handspeeke is een handwerktuig, dat de foorreizigers gebruiken om onder de wielen van hun wagens als hefboom te gebruiken om de wagen alzo op de juiste plaats te brengen. Een tijdschrift uitgegeven door de "Orde van de Handspeecke" (redaktie in De Panne) liet in verband met dat werktuig een luimige bijdrage verschijnen. Was een handspeeke een toegelaten voertuig ? Mocht eenieder, gezien het een onderdeel van een voertuig was er zich van bedienen zonder vervoervergunning ? Of moest men proeven afleggen ? Ook forains hebben zin voor humor.

WIE BEZORGT ONS ?

Tussen de twee oorlogen waren er te Oostende twee groepen van nachtwakers, die de woningen van degenen die een abonnement hadden, bij nacht gingen controleren. Ze keken of de straatdeuren wel goed dicht waren, e.d. Men noemde dit in de volksmond "slot en

.... /

sleutel". Op de deuren van de huizen die gecontroleerd werden, was een ovale geëmailleerde schijf aangebracht, met de naam van de nachtwacht er op.

Wie bezorgt er thans voor het museum van "De Plate" nog exemplaren van dergelijke plaatjes ? Als we ons niet vergissen was er een die door een invalieden vereniging was opgericht geworden.

DIALEKTSTUDIES

Naast het omvangrijk "Oostends woordenboek" van Roland Desnerck, dat voor zo ver we reeds vernamen, grotendeels uitverkocht is, verscheen er een wetenschappelijke studie over "Het dialect van Oostduinkerke" door A. Sercu. Het werd uitgegeven door de Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde (Gent).

'T MANNEKE UIT DE MANE

De volksalmanak voor Vlaanderen " 't Manneke uit de Mane" is voor het jaar 1973 reeds verschenen. Voor 25 fr. heeft men weer veel aangename en plezierige lectuur. Er staat ook een luimig stukje in getiteld "Van waar komt de naam 'Oostende'?".

Te bekomen bij Jan Olsen, Prinses Stefanieplein, 39 OOSTENDE.

LAPNAMEN BIJ DE OOSTENDSE VISSERIJ

Konfrater Fernand Monteny, voor wie hem niet kent bij die naam : De Witten van de Kaaie, heeft ons een belangrijke bijdrage bezorgd voor de folklore van de visserij te Oostende. Met veel zorg en moeite heeft hij de "Lapnamen" verzameld van de oostendse vissers uit de jaren '20.

Ze volgen hier naast het nummer van de boot waarvan ze eigenaar waren :

0.1	VELO	0.16	ZEELDOEK
0.2	WALVIS	0.17	JAN VAN DE WIJD
0.4	HENRI VELO	0.18	POT SIES
0.5	MESUL	0.19	FUTTE CARBON
0.6	JANTJE GERNAZE	0.22	PAAR MANSKLOEFFEN
0.7	TELLE	0.24	KOP VILAIN
0.8	TRUUS	0.25	HENRI WITTE
0.9	NESTEN VAN NEUNE	0.26	HENRI WITTE
0.10	WITTEN VAN PRATTENS	0.27	CHAREL WAELE
0.12	BOERIEUS	0.28	CHEMIEL
0.13	VESTEN	0.29	SOUZE
0.15	CHAMPAGNE ZUIPER	0.30	FRITS

.../...

0.31	FLUPPE	0.114	KOO PUUPPE
0.33	LEBBE	0.116	KATTEROGGE
0.34	RATTE	0.117	VIKTOR VAN KEUN
0.39	BULTE	0.118	SEENE BEYEN
0.40	BURLUT	0.122	FRANS VAN DEN BULTE
0.41	MUULEMAKER	0.123	STERREKIEKER
0.44	BRUUNTEN	0.125	KOO VAN DEN BULTE
0.46	DE SCHEVE	0.127	BAZEEL
0.47	ZWARTE MANNETJE	0.128	BAKKER VERLEENE
0.49	LANGE BERTEN	0.129	DE BOMME
0.50	DE VROEDEN	0.130	GROTE SCHOEN
0.52	ZWARTE MANNETJE	0.132	BULTE
0.53	DE HALVE DOON	0.133	SCHIP VAN DE ZOTTEN
0.54	TIED GENOEG	0.134	GLAZE BUSSCHOP
0.56	FREE VAN LEBBE	0.135	JULES VAN WOUTTE
0.59	DE BOER	0.139	TRUUS
0.61	LUTTE	0.141	SCHELE LOGGE
0.62	LIZA	0.144	DIKKE FRED
0.63	PLEKKE	0.145	MAURICE VAN TREBELTJE
0.64	VELO	0.156	CHAREL DRAAD
0.65	LOUIS VAN DE BULTE	0.163	PIETJE BOYSER
0.67	KOUSSE	0.164	BLINDE PIER
0.68	WITTE MAREEL	0.166	SCHIETTER
0.69	DE PLATTEN	0.167	ZWARTE KREKKELBYL
0.71	SCHELE MESSEMAKER	0.168	DE WITTE
0.72	MESUL	0.169	ZEELEEUW
0.78	FRITS VAN DEN HALVE DOON		
0.79	DIKKE PEERE	0.171	KLOEFFESCHIETTER
0.84	WARDEN VAN NATTEN	0.176	BULTE PETOIT
0.90	DE NEUZE	0.180	NEUZE
0.91	DE JAGER	0.182	JEF KRAKER
0.92	SCHEETEGEM	0.183	ZWARTEN OSCAR
0.93	DE SCHERPEN	0.184	SCHRAMME
0.94	LEON RATTE	0.185	ALFONS VAN STERCE
0.95	JAN LEYE	0.198	TONE DE KLAKKER
0.96	JAN BENNE	0.204	MEDARD WITZEULE
0.100	BARBEETJE	0.206	SMITJE
0.104	TURRUT	0.208	PIER VAN BOETTEN
0.106	JUULTJE VAN DE DOOD	0.209	PIETJE MIZERIE
0.108	LUIE SIessen	0.221	SIENEN MOSTAERD
0.109	NEUZE VIAENE	0.248	PIETO SCHARRE
0.111	BASTARDJE	0.253	ZOTTE POL
0.112	POL DE ZOT	0.331	PEERDEBLOED

open boten :

0.1 EEN OOR

Als dat geen 100 % folklore van het zuiverste (zee)
water is ; dan weten wij het zelf niet meer !

DE PLATE

Tijdschrift van de Oostendse Heemkundige
Kring, V.Z.W. "DE PLATE"

Verantwoordelijke uitgever :

E. DE TAEYE
H. Serruyslaan, 50
8400 OOSTENDE

2de jaar, nr. 3 - december 1972.

U I T N O D I G I N G

= = = = =

Het bestuur van de Heemkundige kring "DE PLATE" heeft de eer en het genoegen U vriendelijk uit te nodigen op een buitengewone

OOSTENDSE DIA-AVOND

die zal doorgaan op

DINSDAG 19 DECEMBER 1972

te 20.30u. in de Conferentiezaal van het Stadhuis, met als onderwerp ;

OOSTENDE VROEGER EN NU

De dia's die zullen vertoond worden behoren tot de verzamelingen van de Confraters De Taeye, Verlonje & Boesme. De nodige uitleg en commentaar zal door Confrater Vilain gegeven worden.

Kent de Oostendenaar het uitzicht van zijn stad in het verleden en zelfs in de tegenwoordige tijd ? Met het bijwonen aan die unieke voorstelling van diaverse aspecten van onze stad, zullen velen hun geheugen kunnen verfrissen. Velen zullen zich afvragen, hoe is het mogelijk dat een stad zo kan veranderen ! Gebouwen die gister nog bestonden, zijn verdwenen en niet meer te lokaliseren. We eindigen dan ook met de leuze :

"Oostendenaars leert Uw Stad beter kennen !"

Wij rekenen op een talrijke opkomst. De ingang is vrij

Nog iets over oude Oostendse volkstypes.

In het merkwaardig werk van Ary Sleeks over de "oude Oostendse Volkstypes" vinden wij een reeks inlichtingen over deze folkloristische personages. Het ware interessant al die inlichtingen te kunnen aanvullen en zelfs de verzameling te volledigen met andere types. Ik wil dan ook de zaak aanvangen met enkele bijvoegsels aan het werk van Ary Sleeks.

1) "Schele Toone en zijn moeder".

Ary Sleeks zegt o.a. "Doch in spijt van hun eeuwig twisten, deden Toone en Wanne fijne zaken". Dat die verkoop altijd zo gelukkig was, veroorloof ik mij daarover te twijfelen. Persoonlijk heb ik ze nog hun waar zien verfrissen aan het fonteintje van het Lijnbaanstraatje. Zegt dit U niets ?

2) "Tobias van 't Park".

Tobias was niet alleen waker in 't Park, maar had een maat bijgenoemd Platgat. Beiden waren het mikpunt van de straatjongens. Het liedje dat ze zongen had varianten, waarvan hier een ander dan dit van Sleeks.

"Tobias zat in de kas
zijn moeder dacht dat't beter was,
maar het was Tobias".

3) "Juul de Klinker".

Tussen zijn menigvuldige aankondigingen kwam dikwijls de roep : Er is verloren maar voor dat hij de tijd had voort te roepen, waren de kwajongens er bij met het vervolg : "Een hondje zonder oren".

4) Volgen nu nog enkele types door Ary Sleeks niet vermeld :

a) De "Liekbidder".

Rond de jaren 1900 hadden wij hier een "Liekbidder" waarvan ik de naam vergeten ben. Hij was gelast, zoals zijn confraters van nu, lijst in handen, bij de mensen overlijdens te gaan melden. Maar het eigenaardige van de man was dat hij, geregeld, na ontvangen te zijn, de persoon toesprak met :

"Meneire, gecheblieft,
't is om te zeggen, oecheblieft,
da Meneire X dood is, oecheblieft".

.../...

b) Het "Slunsewuuf"

Een lange magere vrouw, eeuwig en altijd met een grote zak op de rug.

Ze was niet anders gekend dan onder de naam : "Het Slunsewuuf".

Zij riep met een forse stem, half zingend :

"Slunsen en beentjes, zoek ze maar uit
Zoek uit, zoek uit, zoek uit,
Al hoekjes en kantjes uit..."

c) "Oliekoeke".

Door de kinders een graag geziende man. In de zomer liep hij het strand af met een grote mand vol "Oliekoeke", al roepend, iets die klonk bij benadering als : "Beinié Tofré". Bij wind waren zijn "Oliekoeke" meer bezaaid met zand dan met suiker. Het was een moedig mens, die niet aarzelde de soldaten in de wintermaanden te volgen bij hun manoeuvres. Daar was hij dan ook graag gezien.

Om te eindigen wil ik nog een kleine anecdote vertellen, waarvan de helden in ons geheugen geen naam meer hebben :

Altijd rond de jaren 1900, was er een visleu-ster, die al roepend "Levende platjes zien ?" iedere dag voorbij een zeker huis trok. Maar haar kreet was nog maar uit haar mond, of het antwoord uit het huis luidde : "Smiet ze in de gang".

De reactie van de visvrouw was onmiddellijk met "K'gonn ze ne kè in je smoel smietten !".

Tot op een dag dat ze een volle mand koppen en visingewanden in het open venster van de keukenderkeuken wierp. Daarna kwamen de geesten tot bedaring en de vrede werd gesloten.

En nu beste lezers wacht ik op U om ook eens mede te helpen in het verzamelen van Oostendse anekdotes en het opzoeken van nog niet besproken Oostendse folkloristische types.

De Hoofdman.

MINI-VEILING (zeer belangrijk !)

Zoals onze leden weten zal de jaarlijkse statutaire vergadering van onze vereniging doorgaan in januari.

We hebben besloten dat de leden die verzamelaars zijn op die dag gelegenheid zullen krijgen zaken uit te wisselen, terwijl wij ons willen bezig houden met een mini-veiling van zaken, die in verband staan met Oostende en de kust. Wij houden er nu reeds aan iederen te verwittigen dat alleen leden in bezit van hun

.../...

lidkaart 1973 tot de vergadering zullen toegelaten worden en aan de veiling zullen mogen deelnemen. Daar we een Vereniging zonder Winstoogmerk zijn kan daar geen uitzondering op gemaakt worden.

Leden die wensen iets te veilen, zoals prentkaarten, menu's, affiches, programma's, boeken, catalogen, brochures, enz..., mogen dit ter kennis brengen aan de Hoofdman De Taeye, H. Serruyslaan, 50, Oostende. Alle te veilen stukken dienen ten laatste tegen 31 december, met minimum gewenste prijs, voorgedragen te worden.

Dus een enige gelegenheid om uw verzameling te verrijken.

LEGERDIENST

Onze Secretaris Norbert Vanneuville is sinds november voor de duur van een jaar onder de wapens. We wensen hem natuurlijk het allerbeste gedurende zijn 12 maanden dienstplicht en hopen dat dit jaartje voor hem en voor ons vlug mag voorbijvliegen, want echte en aktieve bestuursleden zijn er tegenwoordig zo veel niet meer te vinden.

HET EEN EN HET ANDER OVER HET HEEMKUNDIG MUSEUM.

(vervoig)

In het tijdschrift van november eindigden wij met het bezoek aan de zaal Chocqueel. Nu komen wij aan de zaal Emiel Bulcke, zo genaamd als erkentelijkheid voor de talrijke en rijke voorwerpen die hij aan onze Kring heeft overgelaten. In het portaal van de zaal zien wij eerst een grote schilderij met het wapen van "de Commune Libre d'Asschendaële", door enkele artiesten gesticht rond de jaren 1900, en van wie het lokaal gelegen was in een herberg recht over de "Barlekoten". Daarbij vinden we ook nog een aandenken aan de talrijke verhuizen van lokaal van de Oostendse Kunstkring, door Jan Declercq beschreven en een ander aandenken van een feest van een Oostendse Muziekmaatschappij. De zaal zelf nu is voornamelijk gewijd aan de Volkskunde. We vinden er talrijke herinneringen van Oude Oostendse maatschappijen, zoals vaandels, kledijen, medaillies, kruisbogen, prijsborden en een blaaspijp. De muren zijn, buiten de vaandels, nog versierd met wandklokken, een verzameling oude geweren, sierborden en kaders met prijsmedaillies van de Oostendse Rederijderskamer. Rondom de zaal vinden we oude meubels versierd met uurwerken, muziekdosen, beelden en koperwerk. In het midden van de zaal staan prachtige glazen kasten waarin we opeenvolgend vinden

.../...

een rijke verzameling oude sierborden en beeldjes, allerlei koperen voorwerpen, drinkglazen en Karafes, oude koffiemolens, blaasbalgen, oude "pijpemutsen" en "kaketutten", kant- en broderiewerk, een verzameling rokersgerief, zoals pijpen van alle grote en afkomst, tabakdozen en -potten, en een verzameling oude Brusselse vazen en beeldjes. Eindelijk aan het einde van de zaal prijken twee schone standklokken en een prachtige Hollandse toonkast belegd met Chinese ornamenten. Die kast bevat een rijke verzameling oud porcelein, waaronder oude Brusselse beeldjes, mooie pauwstaartborden, Chinese borden en twee "Oostendse Compagnie" borden. Op de kas staan twee merkwaardige vazen in Brussels porcelein. Op een gebeeldhouwd tafeltje staat een kleine kast, ook vol met kleine beeldjes. Menig bezoeker aan deze zaal, maakt er twee-drie maal de ronde van, verwonderd en verbaasd over de hoeveelheid en de variëteit van de tentoongestelde voorwerpen.

Toekomende maand trekken wij naar de derde zaal waar we voornamelijk de Oostendse folklore zullen terugvinden. Tot weerzien.

De Hoofdman.

LIJST DER OOSTENDSE BURGEMEESTERS

Op vraag van een lid zullen we toekomende maand een volledige lijst van al de Oostendse burgemeesters sinds het Beleg van 1601-1604 publiceren.

WENST U EEN PRENTKAART UIT MALEISIE ?

Jef Klausung, die verleden maand naar Maleisië vertrok, heeft beloofd aan al de leden en vrienden van De Plate, van de Vlaamse vereniging voor Familiekunde, en noem maar op, een prentkaart uit Maleisië te sturen op voorwaarde dat ze hem voor Kerstmis een Oostendse zich kaart toesturen. We zijn er van overtuigd dat heel wat liefhebbers van vreemde prentkaarten en postzegels een kaart naar Jef zullen sturen.

Zijn adres is :

J.H. KLAUSING
c/o Belgian Embassy
P.O. Box 558
KUALALUMPUR (Malaysia)

Stuur uw prentkaart liefst per luchtpost en vergeet uw tegenadres niet te vermelden.

.../...

VERDEELDHEID TUSSEN PAROCHIES

We kregen in onze bus een speciaal nummer van "Kerk en leven". Daarin was de grens tussen de parochies Sint-Jozef, Sint-Petrus- en Paulus en het H. Hart opgegeven. Na dit kaartje even bestudeerd te hebben stelden we vast dat we niet konden uitmaken tot welke parochie het Kursaal behoorde. Of is dit een niemandsland? Wel zagen we de grensscheiding dwars door ons aller Dikke Mathille getrokken, zodat de Dekanale Parochie het met achterste en benen moet stellen, terwijl de Sint-Jozefsparochie het hoofd en borst voor haar rekening neemt. Gedeelde kunst is gedeelde vreugde!

EEN INTERESSANT BOEK

Van de hand van Frans Depuydt is een uiterst belangrijk werk verschenen over onze kust. Het is getiteld "De Belgische strand- en duinformaties in het kader van de geomorfologie der zuidoostelijke Noordzeekust". Deze verhandeling werd uitgegeven door de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België (Paleis der Academiën, Hertogstraat, 1 Brussel). Zeer interessante foto's luisteren dit hoogstaand wetenschappelijk werk op.

V R A A G W I N K E L

De leden stellen ons volgende vragen :

- 1) De Ijsput lag aan de H. Hartkerk. Van waar die naam?
- 2) De Boterput, van waar komt die naam? Juiste ligging?
- 3) Van waar komt de spreuk Schampavi-spelen? Komt dat van het Italiaans?
- 4) Van waar komt het woord Blafeturen?
- 5) Van waar het woord Vleurecijjn?
- 6) Tjanie Carben. Wie was dat en waarom werd hij verbrand?
- 7) Wat betekenden de vrouwelijke figuren die de "Tettebrugge" versierden?
- 8) EN WIE WEET ER HIER IETS MEER OVER?

Zoals ieder zich nog zal herinneren stonden er aan het kruispunt Koningstraat en Van Iseghemlaan een

paar gebouwen waarop grote borstbeelden van kunstschilders voorkwamen, nl. Rubens en Teniers. Een er van zou bij de afbraak van een dezer gebouwen vernield zijn geworden, terwijl de andere teruggeplaatst werd op de nieuwe Residentie Teniers.

Deze borstbeelden dateerden uit eenzelfde periode, even voor de eeuwwisseling en er stonden nog een drietal grote beelden in de nabijheid van Petit Paris. Een er van herinnert er zich nog vrijwel iedereen. Het was een beeld, dat Karel de Stoute in wapenuitrusting voorstelde en het stond in een nis van een gebouw op de hoek van de Torhoutsteenweg en Koninginnelaan.

Een ander beeld zou Jacob van Artevelde voorgesteld hebben en eveneens in de nabijheid van Petit Paris geplaatst zijn geworden. Men spreekt nog van een derde beeld, maar wie het voorstelde weten we niet.

Wie kan er ons nu nog inlichten over :

1. Waar juist stonden deze beelden ?
2. Wie was de steenkapper, ontwerper of architect die deze beelden liet uitvoeren ?
3. Werden ze gered en zijn ze desgevallend nog ergens te zien ?

HERINNERINGSMEDAILLIES

In een paar toonkasten werd een bijna volledige verzameling van penningen en medaillies, welke in de loop der tijden te Oostende, werden uitgegeven, in het Museum van "De Plate" tentoongesteld. Een nieuwe bezienswaardigheid te meer. Als we eens veel tijd en plaats in ons tijdschrift hebben zullen we dan eens pogen een volledige lijst van de aanwezige penningen te publiceren.

Geen amateurs om het voor ons te doen ?

EN NOG ALTIJD DE GARRE VAN KONNEE

In ons vorig nummer publiceerden wij een brief van een actief lid, de Heer Ed. Van Alderweireldt, in verband met de Garre van Konnee.

Nu blijkt zijn uitleg toch weer niet helemaal juist te zijn. Eerstens is er het feit dat er te Brugge, Nieuwpoort en Knokke eveneens Garren van Konnee zouden zijn of geweest zijn. Dus die z gezegde Garren van Konnee met de daarbijbekende spotliedjes zouden een meer voorkomend verschijnsel in West-Vlaanderen zijn.

Ten tweede is er de naam Cornee Robaey's. Wel, voor zover wij weten was er op de Vuurtorenwijk maar één Corneille Robaey's, genaamd Konnee Robaey's, en die

.../...

heeft in die Garre nooit gewoond. Wij liggen hier met het oud trouwboekje van Corneille Robaey's voor ons en daarin lezen wij zijn onderscheidelijke adressen :

- vanaf zijn huwelijk op 20 september 1872 (hij was toen 26 jaar) in de Brigantijnenstraat, 2.
- vanaf 29 april 1873 in het Sashuis aan de Leopoldsluis (hij was sluisknecht).
- vanaf 14 oktober 1882 in het Sashuis aan het Zeewezendok (hij was toen sasmeester).
- vanaf 11 mei 1911 in de Toekomststraat, 14 (hij was enkele dagen voordien op pensioen gegaan).

Hij overleed op dit laatste adres op 5 augustus 1914. Eén dag na de oorlogsverklaring. Wegens de te grote ontroering kreeg hij een beroerte. Het had hem te erg aangegrepen verschillende van zijn schoonzoons te zien naar het front trekken ; hij had namelijk 8 dochters).

Wij menen te mogen veronderstellen dat, gezien die "pit" met Garren bijna volledig aan Meetje Cornu toebehoorde, dat er oude Vuurtorenaars de Garre van CORNU bedoeld wordt. En tussen CORNEE ? CONNEE en CORNU is er niet zoveel verschil !

Nu dat is maar een veronderstelling. Van een zaak zijn we echter zeker en dat is dat Corneille Robaey's onze Grootvader was, langs moederszijde.

O.V.

105.000 BIDPRENTJES

Het V.V.F. (Vlaamse Vereniging voor Familiekunde,) afdeling Oostende-Kuststreek, bezit reeds een verzameling van 105.000 "dood-santjes" of bidprentjes en een reeks van 15.000 doodsbriefjes. Beiden verzamelingen zijn alfabetisch geklasseerd en kunnen door alle leden steeds in hun lokaal "het oud-politie-bureau" van de Morre, Edith Cavellstraat, 21, geraadpleegd worden. Als je oude bidprentjes, of ook heden-daagse, in uw bezit hebt, gooi ze dan niet weg, werp ze heel eenvoudig in de brievenbus van het V.V.F. De vorsers op het gebied van de familiegeschiedenis zullen U dankbaar zijn. Het moeten daarom geen bidprentjes van overleden Oostendenaars zijn, het mogen ook van afgestorvenen uit andere gemeenten zijn. Dubbels kunnen ook geen kwaad. Die worden met andere afdelingen in het land uitgewisseld.

Bij het nazien van enkele papieren en foto's uit de beginperiode van "De Plate" troffen we nog het doode-bericht aan van een medestichter en bestuurslid, Gustaaf Decleer. We stonden er versteld op te kijken. Iedereen, die geregeld de voordrachten van "De Plate" volgde, weet hem nog fris voor de geest te brengen. Maar weet U dat het inmiddels reeds meer dan 10 jaar geleden is dat Staf ons ontviel ?

Niemand is onvervangbaar en toch mogen we zeggen dat Staf tot op heden, en dat na tien jaar, een blijvende leemte nagelaten heeft.

Wat kon hij smakelijk voordragen ! Zo herinneren we ons nog zijn voordracht over de Oostendse standbeelden. Waarvan hij luimig opmerkte dat ze ofwel scheef stonden, ofwel steeds een personage hadden dat op een voet en met de armen opwaarts stond. En inderdaad, het nu verdwenen monument van gesneuvelden aan de grote kerk had een engel staande op één been, zo ook is het met de vrouwenfiguur bij het ruitersmonument van Leopold II en bij het monument van het 3de en 23ste Liniereregiment. Ook het beeld "De Wind" van Em. Bulcke stelt een meisje lopend voor.

PETIT PARIS

We zijn volledig akkoord dat alle straatbenamingen officiëel in het Nederlands moeten opgegeven zijn. Maar laat ons typische benamingen niet verwarrend laten vertalen. Zo horen we menigmaal van Klein-Parijs spreken in plaats van Petit Paris. Als men nu weet dat in de vorige eeuw aldaar een afspanning voor honderd paarden stond met de benaming "Auberge du Petit Paris", dan mag men dit toch gerust in die Franse benaming bewaren. Het was tevens de eerste halte voor de diligenties die naar Frankrijk (over Rijsel naar Parijs) vertrokken.

Benamingen van schepen, herbergen, woonsten, e.d., houdt men liefst in hun oorspronkelijke naam. Dit om alle verwarring te vermijden.

Hoe gevaarlijk het is iets te vertalen, stelden we vast toen we in "Oostende's epos" van R. Lanoye over het schip "De Geduchte" en het "Fonteinhotel" lazen. Tot onze spijt moet men "De Geduchte" nergens in archieven gaan zoeken, maar wel "Le Redoutable" en de familie Fontaine zag er destijds zeker geen belang bij hun eigen familienaam te vertalen. Zou het niet belachelijk klinken moest men spreken van "Oostende Paleis" in plaats van "Ostend Palace" ? Zo gebeurde het onlangs nog dat we ook Noordlaan lazen voor Northlaan. (North was een Engelsman die op het einde van de vorige eeuw van Mariakerke een mondaine badplaats wilde maken, doch hij stierf na amper aan zijn projekt begonnen te zijn).

.../...

KUNT GE ZE NOG ? ZING DAN MEE

(liedjes van vroeger uit de verzameling van Jef
Klausing)

op een oud vergeeld handschrift vond ik volgend lied :

DE OVERSTROMING VAN OOSTENDE
voorzeyd door den Propheet Sir Arthur

Vrienden 'k zal 't U gaan verklaren
hoe een engelse profeet
met zijn valse en droeve maren
veel mensen de schrik aandeed
Dat de zee ons ging verslikken
op het leste van het jaar
en dat elk zich moeste schikken
om 't ontlopen het gevaar

2 x

Elk geloofde deze maren
zelfs geheel ons Belgenland
dat de zee of woeste baren
ons ging maken platte strand
ieders hert begon te kloppen
elk viel aan het werk zeer ras
om zijn keldergat te stoppen
als of het zijn laatste was.

Men zag gehele huisgezinnen
van eten, drinken zich voorzien
men zag iedereen beginnen
zo wel jonge als oude lien
hun aardappels en eetwaren
zag men naar de zolder gaan
om die aldaar te bewaren
op dat het niet zou vergaan

Herbergiers en cantinières
beginnen zich om 't meest te spoen
men zag genever en de bieren
vlijtig naar den zolder doen
Hoteliers ook hunder wijnen
al wat in de kelder was
zag men naar boven verdwijnen
elk die vreesde voor de plas.

Niemand durfde 's nachts meer slapen
elk was bevreesd voor de storm
men stond op malkaar te gapen
een meisje riep ach wanze'n oor
mijn keldertje staat nog open
Wilt U als een brave spoen
Wanze is er in gekropen
om haar deurtje op slot te doen

Gehele hopen bruggelingen
Kwamen naar Oostende zien
'k Zag hen de vapeur afspringen
enen zei er van dees lien ;
komt Siessen naar de vuurtoren
wij zullen daar boven gaan
om Oostende te zien versmoren
en in zee te zien vergaan

Op het leste van 'd historie
den propheet had hem vergist
een brugs maatje zei goddorie
Heer Arthur ge zijt gemist
gij profeet g' hebt ons bedrogen
met geheel uwen watervloed
ja g' hebt ons schandelijk belogen
'k loop naar Brugge metter spoed.

'k Wens dat al de englishmannen
met hun profeet kregen de prik
hun profeetie is de kannen
met een ed warm biefsteak
zij kunnen goed profeteren
wanneer het is hun christmasday
lustig drinken ende smeren
en voeren ons voedsel mee.

DE VIJFDE OOSTENDSE REVUE

Herman Moerman, de duivel-doet-al, heeft het weer klaargespeeld een echte Oostendse Revue in elkaar te timmeren. We kunnen niet anders dan hem geluk wensen met dat stukje folklore dat hij in onze stad heeft weten op te bouwen. We weten natuurlijk maar al te best dat alles niet naar de zin van iedereen kan zijn, dat er zaken beter hadden kunnen voorgesteld worden of dat andere er beter wat minder dik hadden opgelegd, maar laat ons vooral niet vergeten dat hij met amateurs moet aantreden en dat Ka- valkadegroepen daarom nog geen 100 t.h. folklore-ideeën hebben. Maar Herman heeft in onze ogen uit het minimum het maximaal gehaald.

Opdat de namen van de vijf revue's niet zouden vergeten worden, citeren we ze hier :

1968 : Wad'hemme nu ?
1969 : Mo gie nie !
1970 : Je kut'er in !
1971 : Je !t zitten !
1972 : Ewè da'k zeggen !

Dus steeds typisch uitdrukkingen. We zijn nu reeds benieuwd de revue-titel van 1973 te kennen, al zweert Herman -en dat doet hij ieder jaar- dat het zijn laatste revue is. Moest het zo zijn, dan wordt het misschien "Elk weirt h'm !".

.../...

LEZERSBRIEF

Vanwege een lezer, meer dan waarschijnlijk geen lid, kregen we een uitgebreide brief over de Leeuwenbrug. Deze lezer tekent zijn brief niet, hetgene ons oprecht spijt. Daar er wel een paar positieve elementen in zijn brief voorkomen, zullen wij in ons volgend nummer hier op terugkeren. Tevens zijn we in de hoop dat deze "okkasionele medewerker", zoals hij zich zelf noemt, niet anoniem zal blijven.

MET NIEUWJAAR VOOR DE DEUR

De Hoofdman en het Bestuur van "De Plate" wensen aan al hun leden een vrolijk Kerstfeest en een gelukkig en hoopvol Nieuwjaar. Dat 1973 voor U allen het beste moge worden is hetgene "De Plate" maar zeer nederig kan wensen.
